

Toekomstvisie Alphen-Chaam 2030

Resultaten vragenlijst

Colofon

Het PON & Telos heeft dit onderzoek verricht in opdracht van

Auteur(s)

Sanne Paenen MSc
Ir. Jolanda Luijten
Davy van Beers BSc
Sophie de Jong BSc

Publicatienummer

201655-01

Datum

april 2021

© 2021 Het PON & Telos

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Het PON & Telos. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van Het PON & Telos. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan Het PON & Telos geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Meer informatie

www.hetpon-telos.nl

Inleiding

Aanleiding

De gemeente schrijft een visie op de toekomst van Alphen-Chaam in 2030. Dat doen ze samen met alle inwoners. De visie gaat om onderwerpen als samenleven, wonen, verkeer, economie, landschap en duurzaamheid. Hoe houden we Alphen-Chaam bereikbaar en aantrekkelijk? Wat doen we in de toekomst met woningbouw? Welke voorzieningen vinden we belangrijk? Willen we meer mogelijkheden voor toerisme en bedrijvigheid? Of kiezen we toch liever voor ruimte en rust? En hoe houden we onze natuur mooi en waardevol? Ook belangrijk: wat doen we met duurzaamheid? En hoe doen we dat dan in onze eigen dorpen? De antwoorden op deze en soortgelijke vragen komen in de toekomstvisie te staan.

Werkwijze

De gemeente vindt het belangrijk om inwoners te betrekken bij de totstandkoming van deze visie. Om inzicht te krijgen in de mening van de inwoners op bovenstaande thema's, is een vragenlijst uitgezet onder alle inwoners van 18 jaar en ouder van de gemeente Alphen-Chaam. Huis aan huis is een brief bezorgd met de oproep de vragenlijst in te vullen met daarbij een link naar de online vragenlijst. Mensen die de vragenlijst liever op papier invulden, konden bij de gemeente een papieren vragenlijst opvragen. Alle jongeren van 18 tot en met 35 jaar hebben ook persoonlijk een brief ontvangen van de gemeente met de oproep de vragenlijst in te vullen.

De vragenlijst kon worden ingevuld van 1 tot en met 22 februari 2021. In totaal hebben 1068 inwoners van de gemeente Alphen-Chaam de vragenlijst ingevuld. Dit is ruim 12 procent van de totale bevolking (18+) van de gemeente Alphen-Chaam.

Onderzoeksverantwoording

Betrouwbaarheid

Om betrouwbare uitspraken te kunnen doen, in dit geval over de inwoners van de gemeente Alphen-Chaam, moet er een minimaal aantal ingevulde vragenlijsten zijn. Een in onderzoek algemeen geaccepteerde mate van betrouwbaarheid ligt op minimaal 375 ingevulde vragenlijsten. Bij dit aantal hebben we een maximale foutenmarge van ongeveer 5%. Dat wil zeggen dat wanneer bijvoorbeeld 50% van de respondenten erg tevreden is met het aanbod van woningen, we met 95% zekerheid kunnen zeggen dat dit percentage voor de hele populatie ergens tussen de 45% en 55% zal liggen. Om betrouwbare uitspraken over de inwoners van de gemeente Alphen-Chaam te kunnen doen, hebben we dus ongeveer 375 ingevulde vragenlijsten nodig. Bij een lagere respons zijn de resultaten indicatief. Voor dit onderzoek zijn 1068 vragenlijsten ingevuld. Dat betekent dat de respons ruim voldoende is om betrouwbare uitspraken te doen.

Representativiteit

De resultaten van de vragenlijst zijn gewogen naar geslacht en leeftijd om de respons ten aanzien van deze kenmerken representatief te maken voor de inwoners van de gemeente Alphen-Chaam. Dit houdt in dat de antwoorden die gegeven worden door deelnemers uit een ondervertegenwoordigde groep iets zwaarder meetellen dan die uit een oververtegenwoordigde groep. Hierdoor zeggen de uitkomsten iets over alle inwoners van de gemeente.

Leeswijzer

In deze rapportage zijn de resultaten van de ingevulde vragenlijsten over de toekomstvisie Alphen-Chaam 2030 vastgelegd. De resultaten zijn per vraag weergegeven.

De gesloten vragen zijn in percentages gepresenteerd in tabellen en figuren. Hierbij hebben we steeds een vergelijking gemaakt tussen de kernen (Alphen, Chaam, Galder en Strijbeek), leeftijdsgroepen (18-39 jaar, 40-64 jaar en 65+) en tussen bewoners die woonachtig zijn in het buitengebied of in de bebouwde kom. Indien er significante verschillen zijn in de antwoorden tussen kernen, leeftijdsgroepen of tussen bewoners uit het buitengebied en de bebouwde kom, dan is dat in de tekst onder de tabellen en figuren vermeld.

Bij de open vragen hebben we een korte samenvatting van alle gegeven antwoorden in de rapportage opgenomen. Alle antwoorden op de open vragen zijn ook ter beschikking gesteld aan de gemeente. Deze gegevens zijn niet openbaar.

In bijlage A zijn de achtergrondkenmerken van de 1068 respondenten opgenomen en in bijlage B vindt u een uitgebreide samenvatting.

Toelichting bij de tabellen en figuren:

- Door afrondingsverschillen komt het totaal in de tabellen soms uit op 101% of 99% in plaats van op 100%.
- N betekent het aantal mensen dat een vraag beantwoord heeft.

Het wonen en leven in Alpen-Chaam

Tabel 1 Hoe prettig vindt u het wonen en leven in de gemeente Alpen-Chaam? (n=1068/%)

	3 of lager	4 en 5	6 en 7	8 of hoger	Gemiddelde rapportcijfer
Rapportcijfer	1 %	2 %	18 %	79 %	8,1

Het wonen en leven in de gemeente Alpen-Chaam wordt positief beoordeeld. De inwoners geven gemiddeld een 8,1.

79% geeft een 8 of hoger en slechts 3% geeft een onvoldoende voor het wonen en leven in de gemeente Alpen-Chaam. Er zijn geen significante verschillen te zien tussen de kernen en de verschillende leeftijdsgroepen.

Figuur 1 Welke drie woorden geven voor u het beste de identiteit/kracht van de gemeente Alpen-Chaam weer? (n=1001)

Alle respondenten is gevraagd om in drie woorden aan te geven wat volgens hen de identiteit en kracht van de gemeente het beste weer geeft. Woorden die veelvuldig zijn genoemd zijn: rust, natuur, dorps, saamhorigheid, ruimte, groen, gemoedelijk, gezellig, landelijk en kleinschalig. Dit zijn dus belangrijke kernkwaliteiten van de gemeente Alpen-Chaam.

Tabel 2 Wat zijn voor u de drie belangrijkste redenen om in de gemeente Alphen-Chaam te wonen?

Meest genoemde redenen (n=1023/% genoemd in top 3)

	Aantal*	%
Groene omgeving	671	66%
Ruime omgeving	386	38%
Ik ben hier opgegroeid	338	33%
Buurtbewoners gaan op een prettige manier met elkaar om	327	32%
Aantrekkelijkheid van de woning	307	30%
Mijn partner/familie/vrienden wonen hier	301	29%
Veilige omgeving	261	26%
Nabijheid van voorzieningen	116	11%
Nabijheid van de stad	97	9%
Nabijheid van mijn werk	76	7%
Andere reden	49	5%

*Aantal inwoners van Alphen-Chaam, die dit item in de top 3 heeft gezet

Veruit de belangrijkste reden om in de gemeente Alphen-Chaam te wonen is de groene omgeving, gevolgd door de ruime omgeving. Dit geldt voor alle kernen in de gemeente en alle leeftijdsgroepen.

In Alphen valt op dat inwoners de prettige manier van omgaan met buurtgenoten vaker in de top 3 van belangrijkste reden plaatsen dan inwoners uit de andere kernen. In de andere kernen wordt de aantrekkelijkheid van de woning belangrijker gevonden.

Wanneer we naar de belangrijkste redenen kijken om te wonen in Alphen-Chaam zien we een diversiteit aan antwoorden afhankelijk van de leeftijd van de respondent. Inwoners in de leeftijdsgroep 18-40 vinden het vaker belangrijk dat de partner, familie of vrienden in de buurt wonen dan inwoners uit de andere leeftijdscategorieën. Inwoners van 40 tot 65 jaar vinden de ruime omgeving significant vaker een belangrijke reden om in de gemeente te wonen. Voor 65+ers is juist de aantrekkelijkheid van de woning vaker een belangrijke reden om in de gemeente te wonen.

Andere redenen die zijn genoemd om in de gemeente Alphen-Chaam te wonen zijn de nabijheid van familie, rust, het dorpse karakter, dichtbij het werk en de goede prijs-kwaliteit van de woningen.

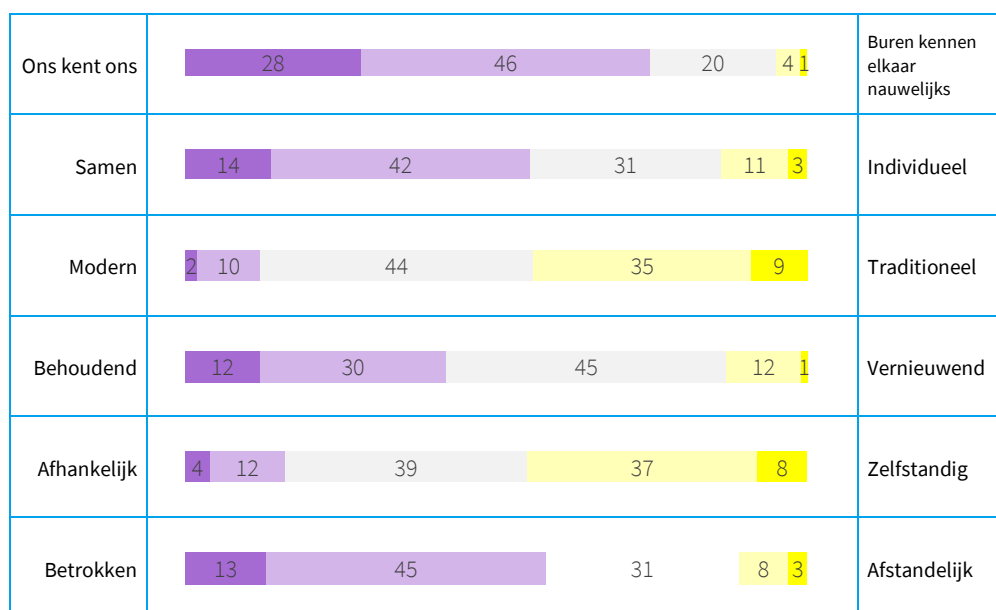
Wat zijn voor u de drie belangrijkste verbeterpunten voor het wonen en leven in de gemeente Alphen-Chaam?

In de vraag naar de drie belangrijkste verbeterpunten voor het wonen en leven in Alphen-Chaam komt een groot aantal thema's naar voren. Deze zijn hieronder in het kort beschreven.

Veel genoemde verbeterpunten hebben betrekking op de infrastructuur en de openbare ruimte. Hierbij gaat het met name om het onderhoud van de wegen en stoepen, de verkeersveiligheid, straatverlichting, groenvoorzieningen, parkeren en afval. In alle kernen worden verbeterpunten genoemd ten aanzien van voorzieningen, maar de accenten verschillen wel per kern. Het gaat hierbij om zowel maatschappelijke voorzieningen als om winkels en horeca. Ook het sociaal klimaat en welzijn kan beter. Het gaat hierbij om de sociale samenhang tussen inwoners binnen de kernen als tussen de afzonderlijke kernen binnen de gemeente Alphen-Chaam. Andere thema's waarop veel verbeterpunten worden genoemd zijn wonen, landbouw & natuur, duurzaamheid & milieu, recreatie & toerisme, toezicht & handhaving en gemeentelijk bestuur & dienstverlening.

Een uitgebreide analyse van de gegeven antwoorden kunt u lezen in **bijlage B**.

Figuur 2 Welke eigenschappen vindt u op dit moment het beste passen bij de gemeenschap in de gemeente Alphen-Chaam? Kruis het vierkantje aan dat het dichtst bij uw mening ligt (n=1068/%)

De eigenschappen die inwoners het beste vinden passen bij de gemeente Alphen-Chaam zijn *ons kent ons*, *samen* en *betrokken* en in iets mindere mate *traditioneel*, *behoudend* en *zelfstandig*. Het valt wel op dat de jongste leeftijdsgroep (18-39 jaar) meer het gevoel hebben van *ons kent ons* en *betrokken* dan de oudste leeftijdsgroep (65+).

Tabel 3 Welk rapportcijfer geeft u de gemeente Alphen-Chaam op de volgende onderwerpen (%)

	n	3 of lager	4 en 5	6 en 7	8 of hoger	Weet niet	Gemiddeld Rapportcijfer
Nabijheid van groen en natuur	1050	1 %	1 %	8 %	89 %	1 %	8,7
Bereikbaarheid met de auto	1058	1 %	2 %	18 %	79 %	0 %	8,2
Bereikbaarheid met de fiets	1058	3 %	4 %	22 %	70 %	1 %	7,9
Onderling contact / gezelligheid	1050	2 %	7 %	32 %	57 %	2 %	7,5
Gezonde leefomgeving (kwaliteit lucht, bodem, water en geluidshinder)	1050	6 %	6 %	28 %	58 %	2 %	7,4
Sociale veiligheid (mate van criminaliteit, sociale controle e.d.)	1058	2 %	10 %	43 %	42 %	2 %	7,1
Aantrekkelijkheid / uitstraling van de gemeente als geheel	1050	5 %	9 %	44 %	41 %	2 %	6,9
Onderhoud van de openbare ruimte	1058	6 %	15 %	49 %	24 %	5 %	6,4
Duurzaamheid (zonnepanelen, windenergie en energiebesparing)	1050	6 %	13 %	40 %	20 %	21 %	6,4
Ondernemersklimaat	1050	5 %	10 %	35 %	17 %	33 %	6,3
Inrichting van de openbare ruimte	1058	8 %	17 %	50 %	21 %	5 %	6,2
Werkgelegenheid	1050	6 %	15 %	33 %	13 %	33 %	6,0
Bereikbaarheid met openbaar vervoer	1058	13 %	19 %	36 %	21 %	11 %	5,9
Verkeersveiligheid	1058	13 %	25 %	41 %	20 %	1 %	5,8
Toezicht & handhaving	1058	11 %	20 %	41 %	14 %	14 %	5,8

Op alle items scoort Alphen-Chaam een voldoende. Het hoogste rapportcijfer geven de inwoners van de gemeente Alphen-Chaam aan de nabijheid van groen en natuur; een 8,7. Ook de bereikbaarheid met de auto en de fiets worden zeer positief beoordeeld door de inwoners. In Galder en Strijbeek wordt de bereikbaarheid met de fiets wel minder beoordeeld dan in Alphen en Chaam. Verder scoren ook de gezelligheid, gezonde leefomgeving en sociale veiligheid een ruime voldoende (allen hoger dan 7).

In tegenstelling tot de goede bereikbaarheid met de fiets en auto wordt de bereikbaarheid met het openbaar vervoer veel slechter beoordeeld met een 5,9. Dit cijfers is in Galder en Strijbeek nog lager; gemiddeld 4,8.

In algemene zin worden de onderwerpen slechter beoordeeld in Chaam dan in Alphen, Galder en Strijbeek. Verder geeft de jongste leeftijdsgroep (18-39 jaar) een hogere beoordeling op veel onderwerpen dan de andere leeftijdsgroepen.

Toelichting bij onvoldoende op een onderwerp

Als mensen een onvoldoende gaven voor een onderwerp is hen gevraagd of zij hun antwoord konden toelichten.

Inwoners geven het vaakst een onvoldoende voor Toezicht & handhaving en verkeersveiligheid. Als reden hiervoor geven de inwoners dat dit voornamelijk komt doordat politie en BOA's nauwelijks zichtbaar zijn in de gemeente. Verder wordt het gebrek aan controle van snelheid en foutparkeerders vaak genoemd. In Alphen is voornamelijk de hoofdweg (Baarleseweg, Raadhuisstraat en Goedentijd) het pijnpunt qua verkeersveiligheid. In Chaam is dit de Dorpsstraat.

Het matige cijfer voor de bereikbaarheid met het openbaar vervoer komt voornamelijk door de lage frequentie van de bussen. De bussen rijden te weinig, dit is voornamelijk in de avonden en in het weekend. In Alphen is voornamelijk de verbinding met Breda slecht en in Chaam de verbinding met Tilburg.

De werkgelegenheid wordt voornamelijk matig beoordeeld, omdat er nauwelijks werkgelegenheid is in de gemeente. Maar mensen vragen zich ook af of dit wel erg is. Als reden voor het lage cijfer voor ondernemingsklimaat geven inwoners aan dat dit komt omdat de gemeente niet genoeg doet voor ondernemers. Zij vinden dat de samenwerking tussen ondernemers en de gemeente te wensen overlaait en de gemeente te langzaam handelt

Het cijfer van de inrichting en onderhoud van de openbare ruimte is vooral gebaseerd op het gebrek aan groen en het slechte onderhoud van groen, wegen en stoepen. Ook het buitengebied wordt volgens de inwoners niet goed onderhouden.

Tabel 4 Vindt u dat de kwaliteit van wonen en leven in de gemeente Alphen-Chaam de afgelopen jaren is toegenomen, gelijk is gebleven of is afgenomen? (%)

	n	Toegenomen	Gelijk gebleven	Afgenomen
Gemeente totaal	1030	20%	61%	19%
- Kern Alphen	473	21%	64%	15%
- Kern Chaam	373	21%	51%	28%
- Kernen Galder en Strijbeek	133	23%	67%	10%

De meeste inwoners van de gemeente vinden dat de kwaliteit van wonen en leven de afgelopen jaren gelijk is gebleven. De meeste mensen vinden dat er weinig veranderd is in de gemeente. Ongeveer 20 procent van de inwoners vindt dat de kwaliteit van wonen en leven de afgelopen jaren is toegenomen, dit geldt voor alle kernen.

Inwoners uit Chaam hebben veruit het meest het gevoel dat de kwaliteit van wonen en leven de afgelopen jaren is afgenomen. De voornaamste redenen die zij hiervoor noemen is de toegenomen verkeersoverlast in de kern van het dorp, vooral door de toename van het vrachtverkeer. Andere redenen zijn: te druk in de zomermaanden, woningtekort voor jongeren/starters en dat er minder contact is tussen de inwoners.

Daar staat tegenover dat het winkelaanbod in Chaam is toegenomen, dat er meer woningen zijn bijgekomen en oude woningen zijn opgeknapt.

In Alphen zijn de inwoners tevreden over hoe het centrum is aangepakt. Er zijn meer winkels en voorzieningen bijgekomen. Verder zijn inwoners tevreden over de nieuwe woningen en de evenementen die georganiseerd worden. Niet iedereen is het eens dat het voorzieningenpeil op orde is. Een aantal mensen vinden namelijk dat de voorzieningen en winkels juist afgenomen zijn. Verder vinden inwoners van Alphen dat de afgelopen jaren de luchtkwaliteit is afgenomen, door onder andere de intensieve veeteelt. Ook vinden inwoners dat Alphen te groot wordt en het dorpskarakter verdwijnt, dit komt mede door de toestroom van mensen van buiten Alphen-Chaam.

In Galder en Strijbeek zijn de mensen positief te spreken over de dorpsraad, de CPO-projecten (hierdoor is de jeugd behouden) en de wijze waarop het centrum is aangepakt. Ze zijn minder te spreken over de afname van de voorzieningen, de toenemende individualisering en de horizonvervuiling door windmolens.

De jongste doelgroep (18-39 jaar) is het meest positief over de ontwikkeling van de kwaliteit van wonen en leven in Alphen-Chaam de afgelopen jaren. De oudste doelgroep (65+) is verdeeld: een (groot) deel vindt dat de kwaliteit van wonen en leven is toegenomen, een andere (groot) deel vindt juist het tegenovergestelde.

Mensen die in de bebouwde kom in de kernen wonen, hebben meer het gevoel dat de kwaliteit van wonen de afgelopen jaren is toegenomen dan mensen die in het buitengebied wonen.

Tabel 5 Denkt u dat de kwaliteit van wonen en leven in de gemeente Alphen-Chaam de komende 10 jaar zal toenemen, gelijk zal blijven of zal afnemen? (%)

	n	Toenemen	Gelijk blijven	Afnemen
Gemeente totaal	1029	27%	48%	26%
- Kern Alphen	473	25%	49%	26%
- Kern Chaam	372	25%	44%	31%
- Kernen Galder en Strijbeek	133	34%	51%	15%

Ongeveer de helft van de inwoners van de gemeente Alphen-Chaam verwacht dat de kwaliteit van wonen en leven de komende tien jaar gelijk blijft. De meeste mensen denken dat er geen grote veranderingen gaan komen en hebben hoop dat de gemeente goed beleid gaat voeren. Verder denkt een kwart van de inwoners van de gemeente dat de kwaliteit van wonen de komende 10 jaar gaat toenemen. Dit is vooral de hoop van de mensen en ze hebben er vertrouwen in dat deze enquête daarbij gaat helpen.

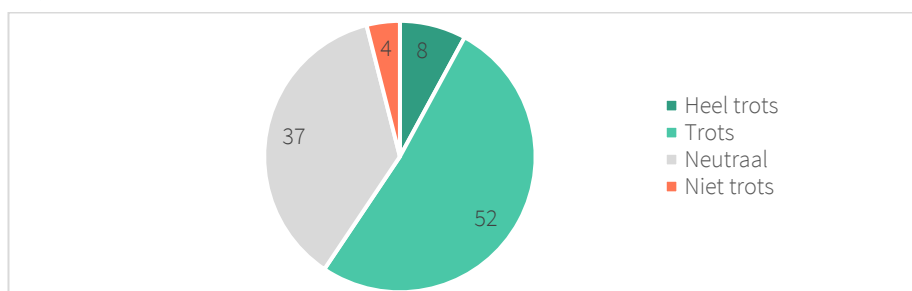
In Chaam zijn de inwoners minder positief over de toekomst. Dit in tegenstelling tot de inwoners uit Galder en Strijbeek die hierover juist positiever zijn. In Chaam verwacht een derde van de inwoners dat de kwaliteit van wonen en leven gaat afnemen de komende 10 jaar. Dit wijten zij aan de besluitenloosheid van de gemeente, waardoor het dorpscentrum niet zal veranderen en mensen zullen wegtrekken uit het dorp.

Een deel van de inwoners geeft aan dat de komst van een rondweg zal leiden tot een afname van de kwaliteit van wonen en leven. Een ander (kleiner) deel ziet de rondweg als oplossing voor de huidige problemen.

Verder delen Alphen en Chaam de zorgen over de komst van windmolens en zonneparken in het buitengebied. Ook zien inwoners uit alle kernen de groei van de gemeente als zorg voor het dorpse karakter. In Galder, Strijbeek, Bavel AC en Ulvenhout AC zijn er zorgen over de toename van het verkeer op de A58. De inwoners zijn bang dat dit gaat zorgen voor meer geluidsoverlast.

De jongste leeftijdsgroep geeft het vaakst aan het gevoel te hebben dat de kwaliteit van wonen en leven de komende 10 jaar gaat toenemen. Van de 40-64 jarigen hebben juist meer mensen het gevoel dat de kwaliteit van wonen en leven gaat afnemen. Ook mensen in het buitengebied denken vaker dat de komende 10 jaar de kwaliteit van wonen en leven gaat afnemen.

Figuur 3 In welke mate bent u trots op Alphen-Chaam? (n=1028/%)

De meerderheid van de inwoners is (heel) trots op Alphen-Chaam. 37% is neutraal en 4% van de inwoners is niet trots. Er zijn geen verschillen tussen de kernen en leeftijdsgroepen.

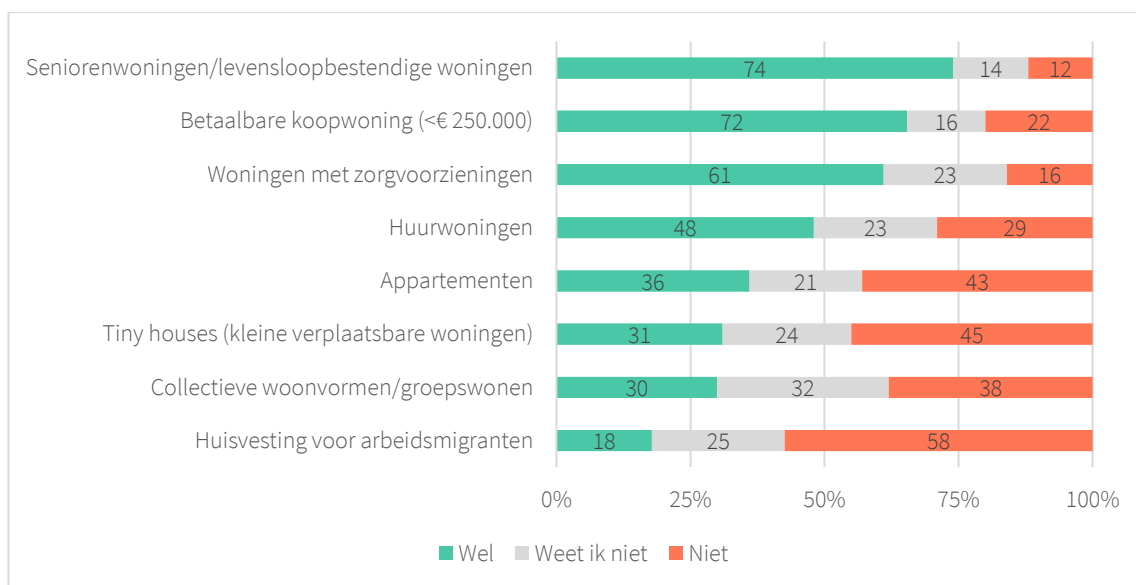
De inwoners uit de kern Alphen danken dit aan het goede en actieve verenigingsleven, de prachtige natuur en de rust van een klein, gezellig en gemoedelijk dorp. De inwoners willen graag deze rust bewaren en willen niet dat alles wordt volgebouwd. De Alphenaren die neutraal zijn vinden dit omdat er te weinig woningen zijn en de relatie tussen ondernemers en gemeente niet goed is. Anderen geven aan wel tevreden te zijn, maar voelen zich niet perse trots. Een klein deel van de mensen is niet trots. Enkelen geven hiervoor als reden niet trots te zijn op de snelheid van het verduurzamen van de gemeente.

De inwoners van de kern Chaam zijn trots op hun dorp, omdat ze daar geboren zijn en er hun hele leven al wonen. Ze vinden Chaam een gemoedelijk dorp, waar iedereen voor elkaar klaar staat. De omgeving beschrijven ze als mooi en groen. Mensen zijn trots op de natuur en de Acht van Chaam. De inwoners van Chaam zien ook graag dat dit allemaal behouden blijft. Een groot deel ziet daarom geen toekomst in een rondweg. De inwoners van Chaam, die neutraal hebben aangekruist vinden het leven in Chaam prima, maar voelen geen verbondenheid met de andere kernen. Daarnaast geven zij aan dat zaken in het dorp niet worden aangepakt en de samenwerking tussen burgers en de gemeente veel beter kan. De mensen die niet trots zijn op de gemeente hebben vooral kritiek op de (trage) handelswijze rondom de verkeersproblemen in de kern.

In Galder, Strijbeek, Bavel AC en Ulvenhout AC zijn de inwoners vooral trots op het wonen in de mooie natuur. Verder geven zij aan dat de mensen elkaar goed kennen. De mensen hebben een positieve instelling om dingen aan te pakken, de gemeente speelt hierbij ook een positieve rol. De mensen zijn vooral trots op hun eigen kern en niet op de gemeente in zijn geheel. Daarvoor missen ze de saamhorigheid met de andere kernen.

Woningaanbod

Figuur 4 Vindt u dat onderstaande type woningen wel of niet moeten worden toegevoegd in de kern waar u woont? (n=1025/%)

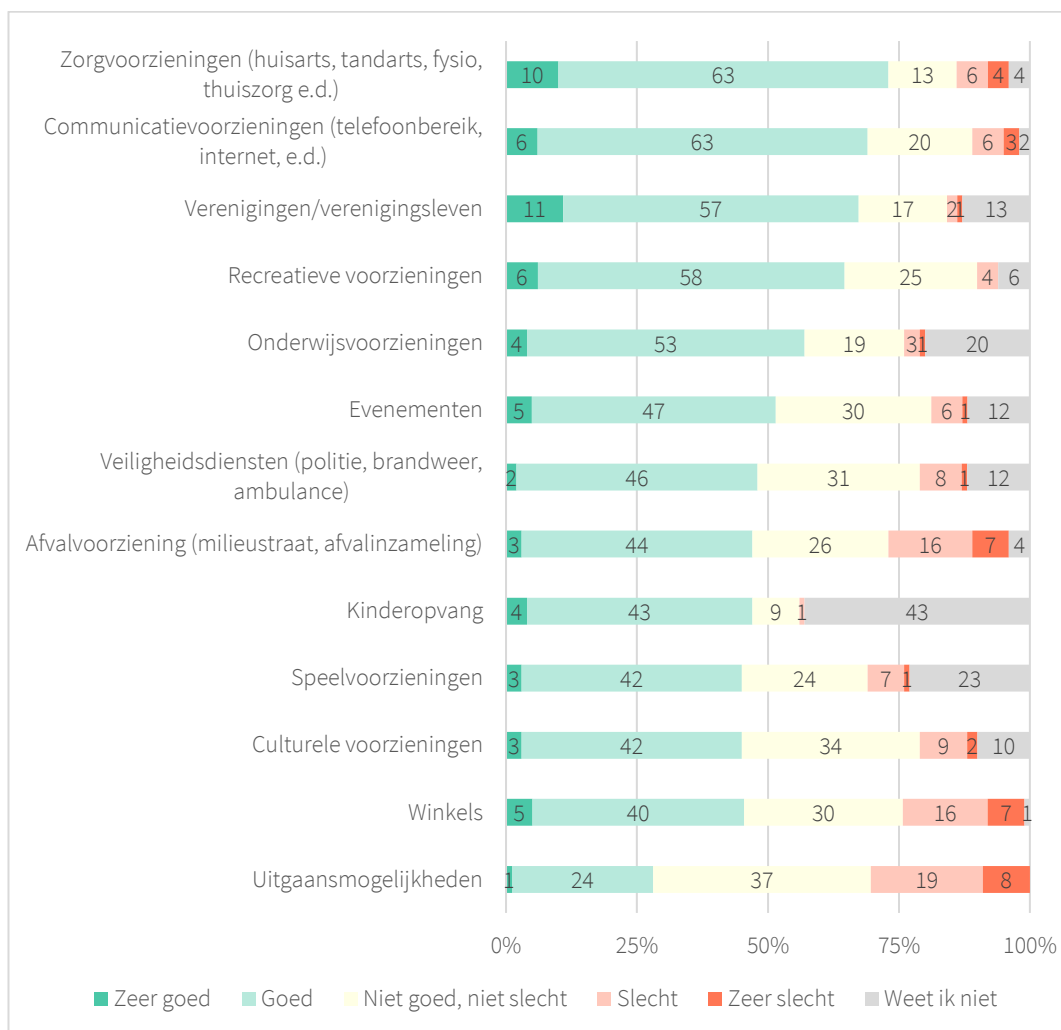
De belangrijkste woningtypen die volgens de inwoners de komende jaren bijgebouwd moeten worden in de gemeente zijn seniorenwoningen/levensloopbestendige woningen en betaalbare koopwoningen. Ook zien mensen graag meer woningen met zorgvoorzieningen en huurwoningen. Van appartementen, Tiny houses, collectieve woonvormen en huisvesting voor arbeidsmigranten vinden meer mensen dat deze niet dan wel moeten worden toegevoegd.

In Alphen en Chaam geven ze vaker aan dat er betaalbare koopwoningen, appartementen en huurwoningen bijgebouwd moeten worden dan in Galder en Strijbeek.

De oudste doelgroep geeft vaker aan dat er huurwoningen bij moeten komen dan de jongste doelgroep (18-39). De 65 plussers hebben vaker aangegeven dat er meer seniorenwoningen en woningen met zorgvoorzieningen bij moeten komen ten opzichte van de andere leeftijdsgroepen.

Voorzieningen

Figuur 5 Wat vindt u van het aanbod van de volgende voorzieningen in de kern waar u woont? (n=1022/%)

De inwoners van Alphen-Chaam zijn het meest tevreden over de zorgvoorzieningen, communicatievoorzieningen, de recreatieve voorzieningen en het verenigingsleven. De uitgaansmogelijkheden, winkels en afvalvoorziening worden het minst goed beoordeeld.

De voorzieningen worden over het algemeen beter beoordeeld in Alphen en Chaam, dan in Galder en Strijbeek. In Alphen is men meer tevreden over het verenigingsleven dan in Chaam, Galder en Strijbeek. Dit geldt ook voor de leeftijdsgroepen 40-64 jaar en de 65 plussers. Over het algemeen worden de voorzieningen beter beoordeeld door de mensen die woonachtig zijn binnen de bebouwde kom, dan inwoners uit het buitengebied.

Tabel 6 Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente aandacht heeft voor de onderstaande onderwerpen? (n=1014/%)

	Heel belangrijk	Belangrijk	Niet belangrijk /niet onbelangrijk	Niet belangrijk	Helemaal niet belangrijk	Weet ik niet
Natuur	50%	40%	8%	1%	0%	1%
Gezonde leefomgeving (kwaliteit lucht, bodem, water en geluidshinder)	49%	40%	9%	1%	0%	1%
Verkeersveiligheid en bereikbaarheid	42%	49%	7%	2%	0%	1%
Ondermijning/ criminaliteit	42%	47%	7%	1%	0%	3%
Zorg en welzijn	37%	55%	7%	1%	0%	1%
Maatschappelijke voorzieningen (onderwijs, zorg, sport, cultuur, kinderopvang, dorps huis)	32%	56%	8%	1%	0%	2%
Toezicht en handhaving	30%	52%	12%	3%	1%	2%
Relatie gemeente-inwoners	29%	55%	12%	2%	0%	1%
Inrichting en onderhoud van de openbare ruimte	27%	59%	11%	1%	0%	2%
Het woningaanbod	26%	51%	14%	4%	1%	4%
Commerciële voorzieningen (winkels, horeca e.d.)	21%	58%	18%	3%	0%	1%
Aantrekkelijkheid/ uitstraling van de gemeente	20%	56%	18%	3%	1%	2%
Bestuurlijke toekomst van de gemeente (wel/geen herindeling, samenwerking ABG e.d.)	20%	39%	24%	5%	3%	9%
Sociale samenhang/cohesie onder inwoners	19%	57%	19%	2%	0%	2%
Duurzaamheid (zonnepanelen, windenergie, energiebesparing, circulaire economie)	19%	43%	22%	8%	4%	4%
Landbouw	18%	45%	24%	7%	2%	4%
Ondernemersklimaat	14%	50%	23%	4%	0%	9%
Werkgelegenheid	12%	52%	23%	6%	1%	6%
Recreatie en Toerisme	11%	50%	30%	6%	2%	2%

We hebben aan bewoners gevraagd aan welke onderwerpen zij het belangrijk vinden dat de gemeente aandacht besteedt. Veel inwoners blijken veel verschillende thema's (heel) belangrijk te vinden. De natuur en de gezonde leefomgeving worden door de meeste mensen heel belangrijk gevonden.

Inwoners in Chaam vinden de verkeersveiligheid en bereikbaarheid vaker (heel) belangrijk dan inwoners uit Alphen, Galder en Strijbeek. Ook geeft de oudste leeftijdsgroep (65+) vaker aan verkeersveiligheid heel belangrijk te vinden om aandacht voor te hebben.

Tabel 7 Kunt u van de onderwerpen genoemd in vraag 16 aangeven welke drie voor u de belangrijkste speerpunten zijn voor de gemeente Alphen-Chaam in de komende 10 jaar? Meest genoemde redenen (n=967/%)

	Aantal *	%
Het woningaanbod	323	33%
Gezonde leefomgeving (kwaliteit lucht, bodem, water en geluidshinder)	311	32%
Natuur	308	32%
Verkeersveiligheid & bereikbaarheid	295	31%
Maatschappelijke voorzieningen (onderwijs, zorg, sport, cultuur, kinderopvang, dorps huis)	246	25%
Zorg en welzijn	209	22%
Commerciële voorzieningen (winkels, horeca e.d.)	194	20%
Ondermijning/criminaliteit	139	14%
Inrichting en onderhoud van de openbare ruimte	121	13%
Toezicht en handhaving	120	12%
Duurzaamheid (zonnepanelen, windenergie en energiebesparing, circulaire economie)	114	12%
Landbouw	86	9%
Sociale samenhang./cohesie onder inwoners	77	8%
Ondernemersklimaat	62	6%
Aantrekkelijkheid/uitstraling van de gemeente	60	6%
Bestuurlijke toekomst van de gemeente (wel/geen herindeling, samenwerking ABG e.d.)	60	6%
Relatie gemeente-inwoners	49	5%
Recreatie en Toerisme	42	4%
Werkgelegenheid	28	3%

*Aantal inwoners van Alphen-Chaam die dit thema in de top 3 heeft gezet

Respondenten konden in de vragenlijst van alle items aangeven welke 3 zij het belangrijkste vinden dat de gemeente hier aandacht voor heeft. De belangrijkste speerpunten voor inwoners van de gemeente Alphen-Chaam zijn het woningaanbod, de gezonde leefomgeving, de natuur en de verkeersveiligheid & bereikbaarheid. Wat opvalt is dat ondermijning/criminaliteit door veel mensen (heel) belangrijk gevonden wordt (tabel 6), maar minder vaak gezien wordt als één van de drie belangrijkste speerpunten voor de gemeente (tabel 7) Voor het woningaanbod geldt dat net andersom.

De volgorde van belangrijkste aandachtspunten verschilt wel per kern. Het woningaanbod is voor zowel Alphen als Galder en Strijbeek het belangrijkste speerpunt. Voor Chaam komt het woningaanbod pas terug op plek 4. Op Chaam staat de verkeersveiligheid & bereikbaarheid op plek 1. De verkeersveiligheid & bereikbaarheid staat in Alphen pas op plek 7 en in Galder en Strijbeek op plek 4. Ook het tweede belangrijkste speerpunt verschilt per kern. In Alphen is dit de gezonde leefomgeving, in Chaam de natuur en voor Galder en Strijbeek de maatschappelijke voorzieningen.

Ook per leeftijdsgroep verschillen de belangrijkste speerpunten. Voor de jongste groep (18-39 jaar) bestaat de top 3 uit: het woningaanbod, maatschappelijk voorzieningen en commerciële voorzieningen. Voor de middelste leeftijdsgroep (40 tot en met 65 jaar) is de gezonde leefomgeving het belangrijkste speerpunt, gevolgd door de natuur en het woningaanbod. Voor de 65 plussers zijn verkeersveiligheid en de gezonde leefomgeving de belangrijkste speerpunten voor de toekomst. De top 3 wordt aangevuld met het woningaanbod.

Zijn er nog andere thema's waaraan de gemeente Alphen-Chaam (meer) aandacht zou moeten besteden?

Inwoners konden ook aangeven of er nog andere thema's waren waar de gemeente (meer) aandacht aan zou moeten besteden. De antwoorden hierop zijn hieronder per kern samengevat.

Alphen

De mensen uit Alphen benadrukken vooral dat de gemeente er moet zijn voor de burgers en ondernemers. De gemeente moet beter communiceren en daardoor dichterbij de burgers komen. Ook geven ze aan dat het onderhoud in de openbare ruimte verbeterd kan worden, specifiek het onderhoud van de fietspaden. Daarnaast leggen ze ook de nadruk op meer seniorenwoningen en behoud van de natuur. Dit betekent dat er volgens hen geen ruimte is voor windmolens en zonneparken.

Andere thema's die benoemd werden zijn aandacht voor de jeugd en ook aandacht voor nieuwe mensen in het dorp, zoals mensen uit de stad, statushouders en arbeidsmigranten.

Chaan

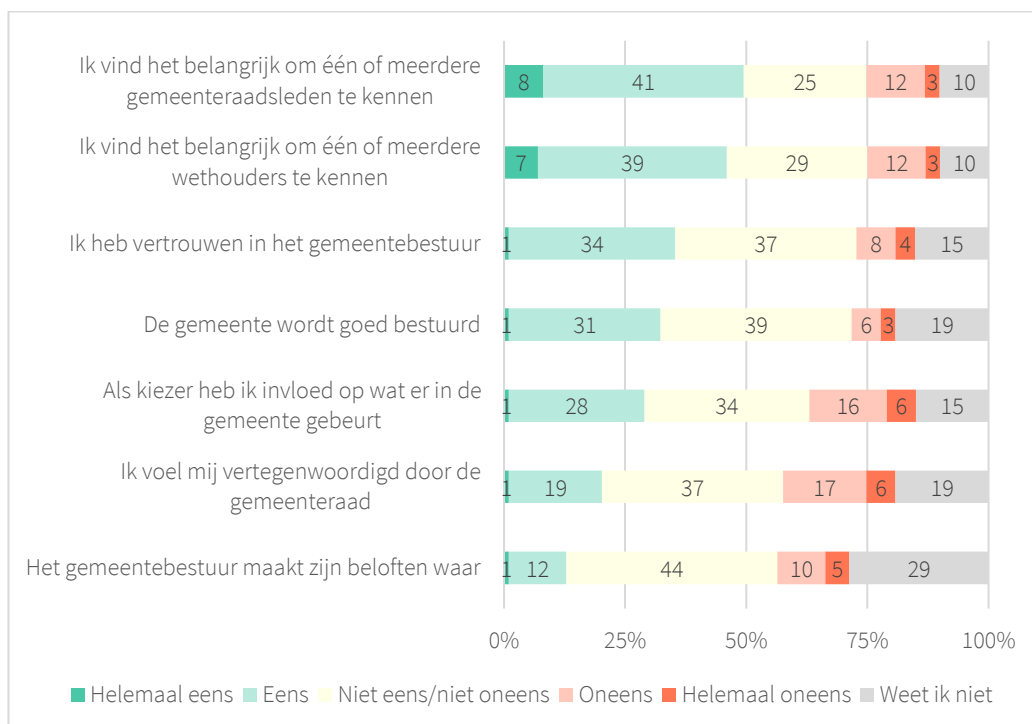
Inwoners van Chaam benadrukken dat de gemeente duidelijker moet communiceren met de burgers. Daarbij moet de gemeente ook daadkrachtiger zijn in projecten. Dit geldt vooral over het thema verkeersveiligheid. Hierbij zijn de meningen verdeeld of de rondweg als oplossing wordt gezien. Iedereen is het er wel over eens dat de Dorpsstraat aandacht verdient. Verder willen Chamenaren meer aandacht voor de jeugd, betaalbare woningen en de aanpak van criminaliteit. Ook is er ander beleid nodig rondom de milieustraat en afvalvoorzieningen, dit geldt voornamelijk voor mensen in het buitengebied. Ook net als in Alphen wil Chaam het buitengebied zo laten als het nu is, dit betekent geen ruimte voor windmolens en (in mindere mate dan in Alphen) zonnepanelen.

Galder/Strijbeek

Extra aandachtspunten die werden benoemd door inwoners uit Galder en Strijbeek waren duurzaamheid, laagdrempelige communicatie tussen burgers en ambtenaren en de geluidsoverlast van de A58. Dit laatste geldt ook voor inwoners van Bavel AC en Ulvenhout AC. Net als in Chaam willen ze in Galder en Strijbeek ook meer aandacht voor het afvalverzamelingsbeleid.

De gemeente

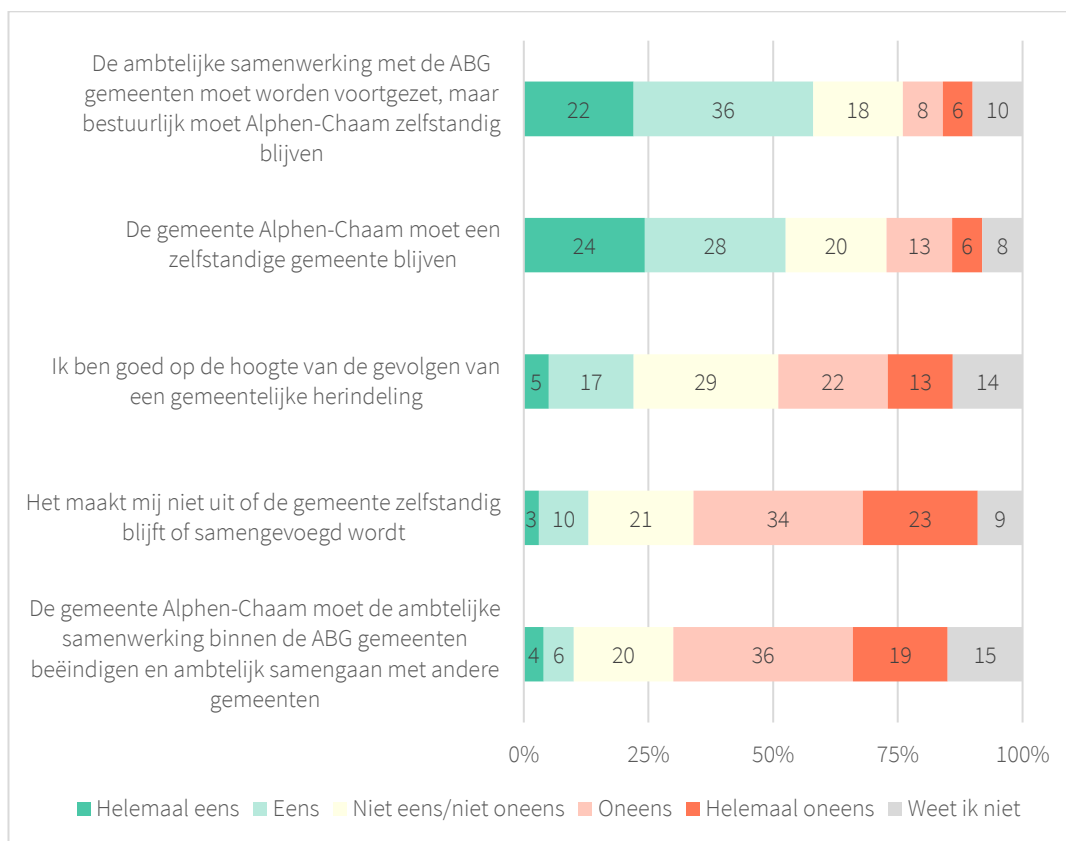
Figuur 6 Wat vindt u van het gemeentebestuur? Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de hier genoemde stellingen? (n=998/%)

De meeste stellingen over het gemeentebestuur worden neutraal beantwoord (niet eens/niet oneens). Inwoners zijn het eens dat het belangrijk is om één of meerdere gemeenteraadsleden en/of wethouders te kennen. Ook hebben de mensen in Alphen-Chaam over het algemeen vertrouwen in het gemeentebestuur en vinden zij dat de gemeente goed wordt bestuurd.

De inwoners van Alphen zijn het meer eens met de stellingen dan inwoners uit Chaam. Tussen de leeftijdsgroepen zijn er weinig verschillen. Wel vindt de jongste doelgroep (18-39) het minder belangrijk om gemeenteraadsleden of wethouders te kennen dan de oudste leeftijdsgroep (65+). Mensen uit het buitengebied zijn het ten opzichte van mensen die in de bebouwde kom van de kernen wonen, minder vaak eens met de stelling dat ze invloed hebben op wat er in de gemeente gebeurt, dat zij zich vertegenwoordigd voelen door de gemeenteraad, dat zij vertrouwen hebben in het gemeentebestuur en dat de gemeente goed wordt bestuurd.

Figuur 7 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?
(n=998/%)

De inwoners van Alphen-Chaam zijn het meer eens met de stellingen, waarbij de gemeente bestuurlijk zelfstandig blijft. De meerderheid van de inwoners is het niet eens met de stelling dat de ambtelijke samenwerking met de ABG gemeenten moet worden beëindigd en ambtelijk moet samengaan met andere gemeenten. .

Wilt u uw antwoorden toelichten of nog iets anders meegeven over de bestuurlijke toekomst van de gemeente Alphen-Chaam?

Samenvattend willen de meeste inwoners van Alphen-Chaam dat de gemeente niet gaat fuseren met andere gemeenten. De inwoners geven daar de volgende redenen voor:

- Het samengaan met grotere gemeenten zorgt ervoor dat de kleinere kernen worden vergeten.
- Het is belangrijk dat er contact blijft tussen burgers en ambtenaren en wethouders. Zij kennen de plaatselijke situatie en kunnen daar naar handelen.
- De gemeente moet klein blijven, dat past bij de eigenschappen van de kernen.

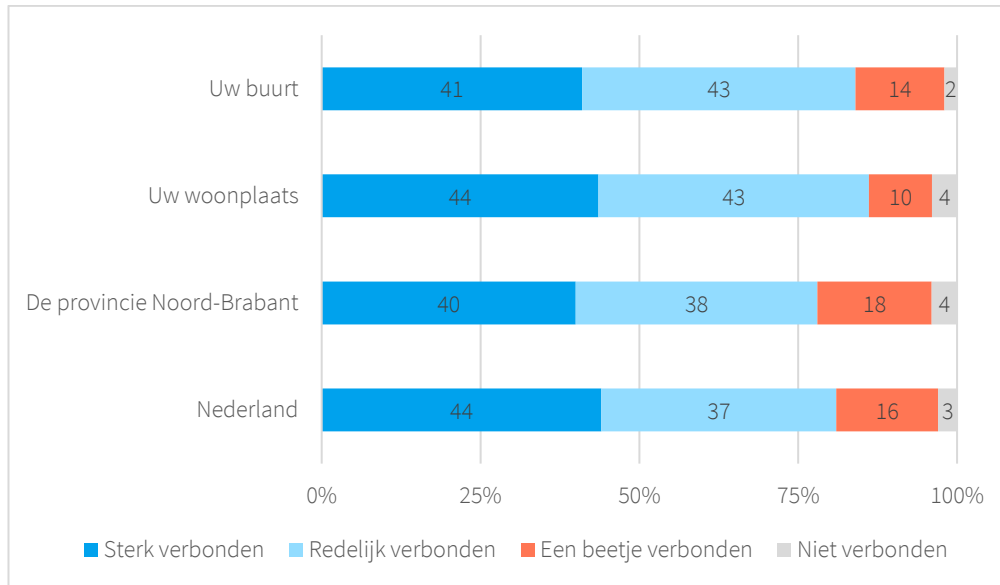
Een ander deel van de inwoners ziet een fusie als noodzakelijk, omdat er anders niet voldoende expertise in huis is en de kosten daardoor houdbaar blijven. Zij zien het samengaan van de ABG gemeenten niet als beste keuze, omdat (vooral) Rijen niet past bij de groene en ruimtelijke gemeente die Alphen-Chaam nu is.

Mensen opperen ook dat de gemeente moet worden opgesplitst: zo is Alphen meer georiënteerd op Tilburg en opperen mensen een fusie met Riel, Goirle en Tilburg. De andere kernen van de gemeente hebben meer aansluiting bij Breda.

Sociale cohesie en betrokkenheid

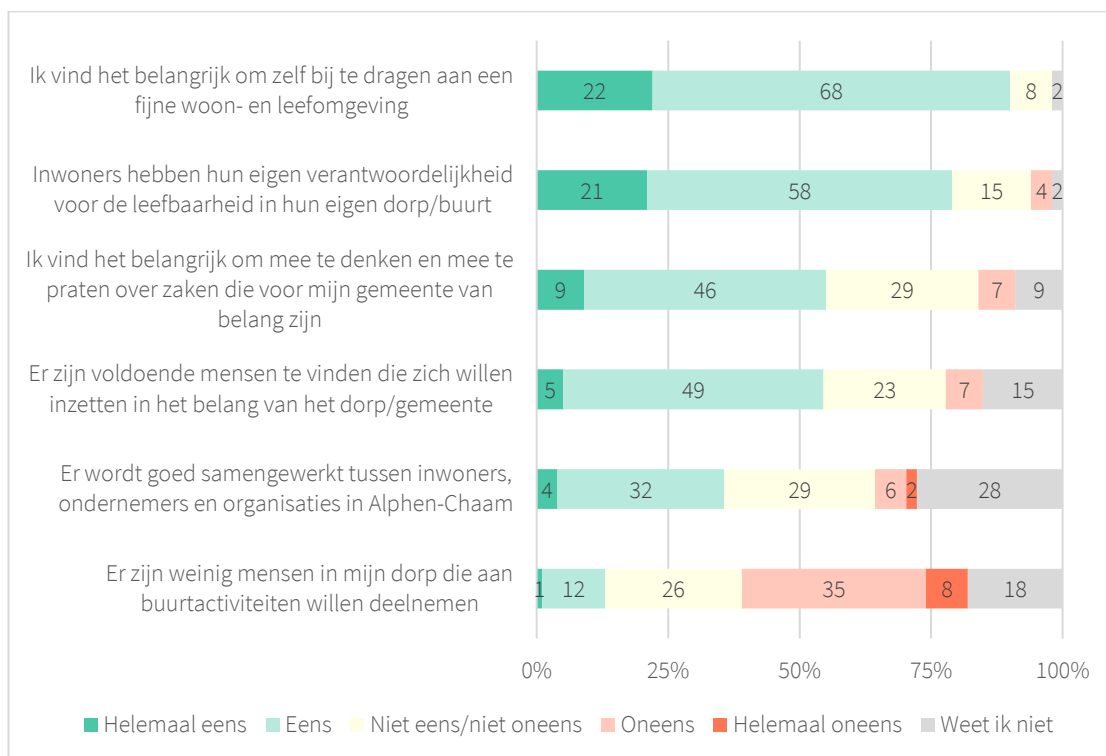
Figuur 8 In hoeverre voelt u zich verbonden met ...? (n=998/%)

In de gemeente Alphen-Chaam voelen de inwoners zich redelijk tot sterk verbonden met hun buurt, woonplaats, Noord-Brabant en Nederland. De percentages liggen hoger dan het Brabants gemiddelde. In Brabant is 43% redelijk tot sterk verbonden met de buurt, dit is in Alphen-Chaam 84%. De redelijke en sterke verbondenheid met de woonplaats is gemiddeld in heel Brabant 58%. In Alphen-Chaam ligt dit 29 procentpunt hoger dan in Brabant.

Mensen uit het buitengebied voelen zich sterker verbonden met de buurt dan mensen die in de bebouwde kom wonen. Zij voelen zich juist meer verbonden met de woonplaats.

Figuur 9 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (n=997/%)

De inwoners van Alphen-Chaam zijn het er vooral mee eens dat zij zelf moeten bijdragen aan een fijne woon- en leefomgeving. 80% is het hier (helemaal) mee eens. Ook is 79% van de inwoners het (helemaal) eens met de stelling dat inwoners zelf verantwoordelijk zijn voor de leefbaarheid in hun eigen dorp/buurt. De meerderheid van de inwoners van Alphen-Chaam is het er echter mee oneens dat er weinig mensen in hun dorp aan buurtactiviteiten willen deelnemen.

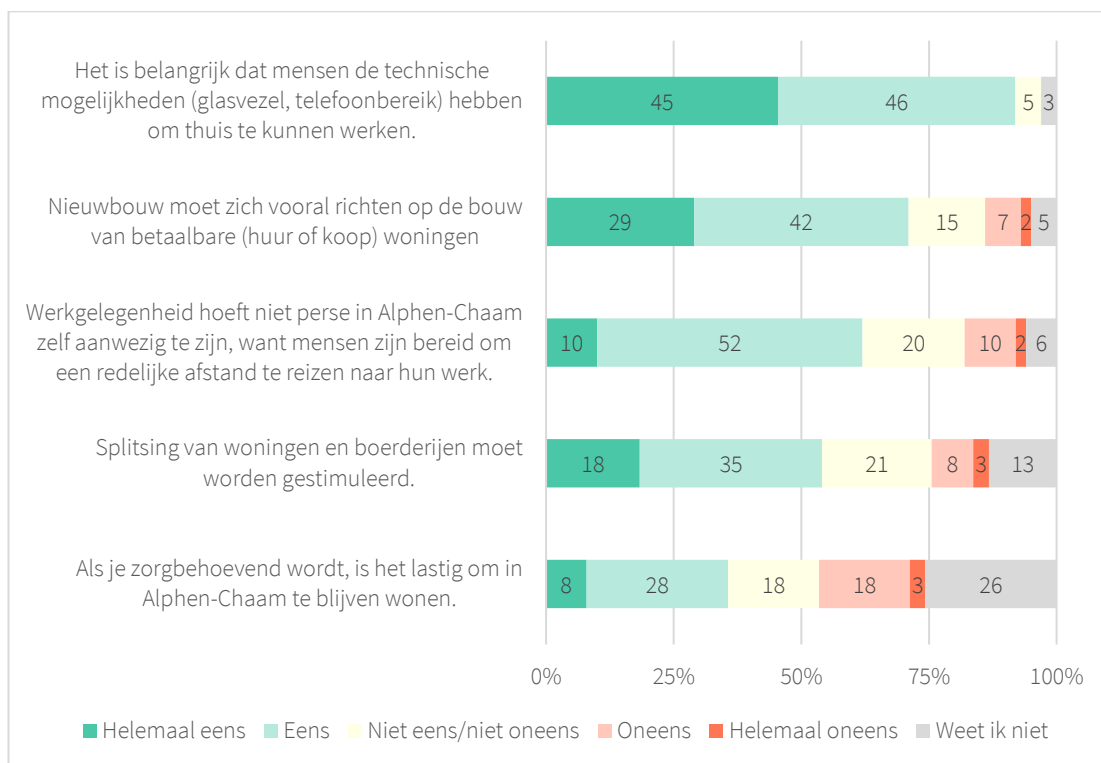
In Alphen zijn meer inwoners het eens met de stelling dat voldoende mensen zich willen inzetten in het belang van het dorp/gemeente dan in Chaam. In Alphen zijn ook meer mensen dan in Chaam het ermee oneens dat er weinig mensen in hun dorp aan buurtactiviteiten willen deelnemen.

Tabel 8 Bent u bekend met de uitgangspunten van Cittaslow? (n=997/%)

	%
Ja, ik ken Cittaslow en ben bekend met de uitgangspunten van Cittaslow	39
Ja, ik ken Cittaslow van naam, maar weet niet precies wat de uitgangspunten van Cittaslow zijn	46
Nee, ik ben niet bekend met Cittaslow	15

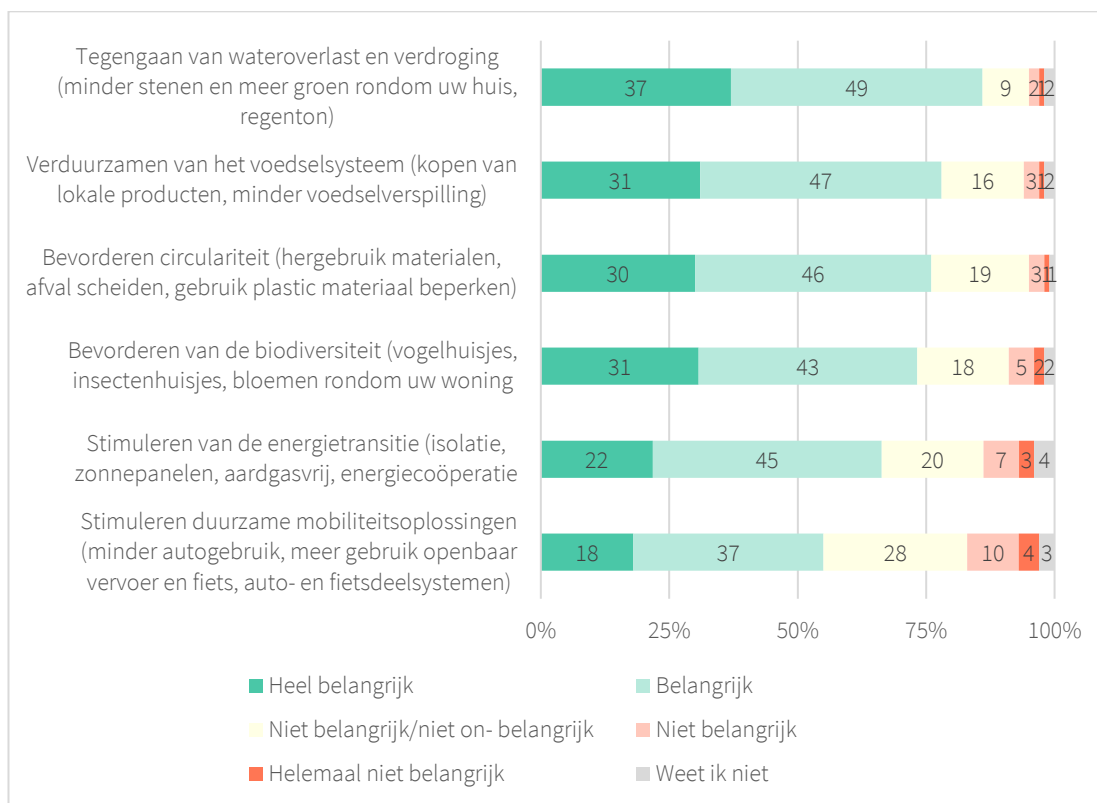
De meeste inwoners (85%) kennen Cittaslow. Een meerderheid hiervan kent Cittaslow van naam, maar weet niet precies wat de uitgangspunten ervan zijn. In Chaam zijn meer inwoners bekend met de uitgangspunten van Cittaslow dan in Galder en Strijbeek.

Figuur 10 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?
(n=996/%)

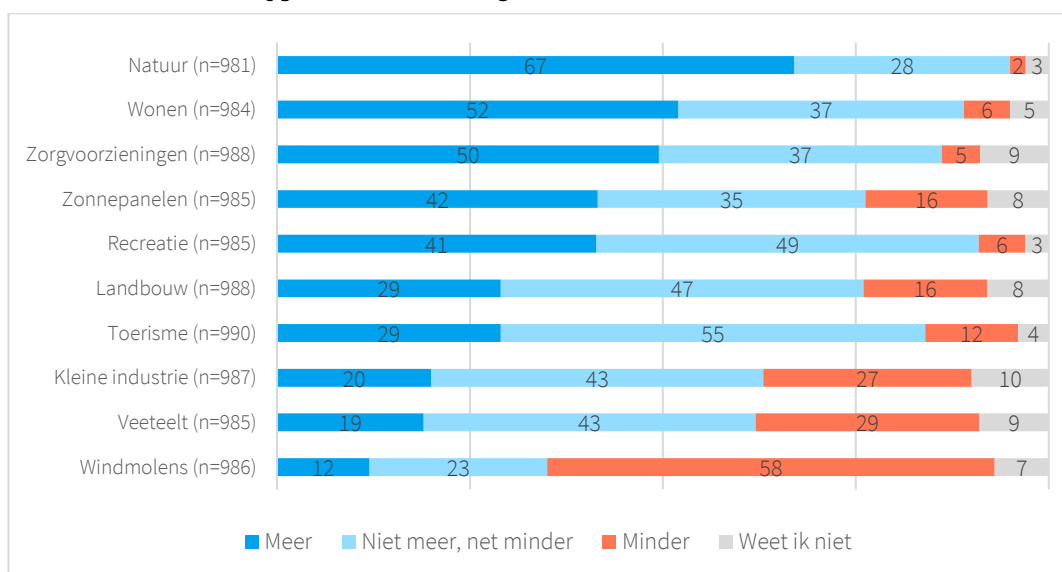
Met alle stellingen zijn de meeste inwoners van Alphen-Chaam het eens. Vooral met de stelling dat het belangrijk is dat mensen de technische mogelijkheden hebben om thuis te kunnen werken zijn de meeste mensen (91%) het (helemaal) eens. Ook vindt 71% dat nieuwbouw zich vooral moet richten op de bouw van betaalbare woningen. Meer verdeeld zijn de inwoners over de stelling dat het lastig is om in Alphen-Chaam te blijven wonen als je zorgbehoevend wordt. 34% is het daarmee eens en 21% oneens.

Figuur 11 Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente aandacht heeft voor de onderstaande onderwerpen? (n=996/%)

Uit figuur 11 blijkt dat veel inwoners van Alphen-Chaam alle thema's (heel) belangrijk vinden. De inwoners vinden het tegengaan van wateroverlast en verdroging het belangrijkste en het stimuleren van duurzame mobiliteitsoplossingen relatief het minst belangrijk. De ouderen (65+) vinden alle thema's belangrijker dan de jongste leeftijdsgroep (18-39 jaar).

Figuur 12 Vindt u dat de onderstaande functies meer of minder mogelijkheden moeten krijgen in het buitengebied? (%)

De meerderheid van de inwoners van Alphen-Chaam ziet graag meer mogelijkheden voor natuur, wonen en zorgvoorzieningen in het buitengebied. Voor de andere functies zijn de meningen meer verdeeld. Voor wat betreft kleine industrie, veeteelt en windmolens zien meer mensen graag minder mogelijkheden dan mensen die hiervoor meer mogelijkheden willen. 58% wil graag minder windmolens tegenover 12% van de inwoners die graag meer windmolens zien. De inwoners van Chaam zien graag minder mogelijkheden voor toerisme in het buitengebied dan de inwoners van Alphen.

Wilt u uw antwoorden toelichten of nog iets anders meegeven over het buitengebied van de gemeente Alphen-Chaam?

De meeste mensen die nog iets wilden meegeven over het buitengebied geven aan dat windmolens funest zijn voor de natuur. Ze passen niet bij het karakter van de gemeente. Het gaat ook ten koste van het uitzicht, het dorpse karakter en de stille omgeving. De reacties kwamen van zowel mensen die in het buitengebied wonen, als van mensen uit de bebouwde kom. In minder mate gaven mensen aan niets te zien in zonneparken in het buitengebied. Dit vindt men ook niet passen in de natuur. De inwoners zien liever dat eerst alle daken voorzien worden van zonnepanelen.

Verder zien de inwoners van Chaam, uit zowel het buitengebied als de bebouwde kom, liever geen rondweg. Dit gaat ten koste van het buitengebied.

Over de toekomst van de boeren zijn de inwoners van Alphen-Chaam verdeeld. Een deel ziet graag een toekomst met 'schonere' veeteelt. Dit betekent minder grote stallen en minder chemicaliën. Andere inwoners zien graag dat boeren gewoon hun gang kunnen gaan.

Vooraf inwoners uit de bebouwde kom geven aan dat de natuur behouden blijft, dit is belangrijk voor zowel inwoners als toeristen. Om dit in stand te houden moet het buitengebied niet volgebouwd worden met woningen. Dit gaat ten koste van het dorpse en groene karakter.

Mensen in het buitengebied willen graag meegeven dat de wegen in het buitengebied de aandacht verdienen. Hier moet op snelheid gecontroleerd worden en de wegen moeten worden aangepast aan grote landbouwvoertuigen. Ook moet er beter toezicht zijn op de huisvesting van arbeidsmigranten. Als laatste zien mensen in het buitengebied graag dat ophalen van papier beter geregeld wordt.

Overige open vragen

Heeft uw kind (of hebben uw kinderen) nog specifieke wensen of behoeften voor de toekomst van de gemeente Alphen-Chaam?

Aan respondenten met kinderen is de vraag gesteld of hun kind(eren) nog specifieke wensen of behoeften hebben voor de toekomst van de gemeente Alphen-Chaam. De meeste opmerkingen gingen over betaalbare woningen. De jeugd wil graag in de eigen kern blijven wonen, maar dan moet er wel aanbod van betaalbare woningen zijn. Tiny houses zou een mogelijke oplossing kunnen zijn voor het woningtekort.

Daarnaast werd ook vaak geopperd dat er meer activiteiten moeten zijn voor jongeren tussen de 12 en 16 jaar.

Ook werden vaak de fietspaden en het openbaar vervoer genoemd. De fietspaden rondom Alphen-Chaam moeten veiliger gemaakt worden door het aanbrengen van (meer) verlichting. Hierdoor is het ook veilig om in het donker terug naar huis te fietsen. Ook het openbaar vervoer kan verbeterd worden. Dit zou kunnen door meer bussen te laten rijden in de avond of nacht en dat de bustijden beter aansluiten bij de schooltijden.

Andere onderwerpen die (vaak) benoemd zijn: nieuwbouw school in Chaam, nieuwe speeltuintjes (o.a. openbaar voetbalveld, hangplek, skatebaan, meer sportmogelijkheden (naast hockey en voetbal) en gratis toegang tot bibliotheken in grotere steden.

Bijlage A Achtergrondkenmerken respondenten

Tabel 9 Wat is uw woonplaats?

	Aantal	%
Alphen	487	46
Bavel AC	3	0
Chaam	392	37
Galder	111	11
Strijbeek	25	2
Ulvenhout AC	50	5
Totaal	1068	100

Tabel 10 Woont u binnen de bebouwde kom of in het buitengebied?

	Aantal	%
Binnen bebouwde kom	694	65
Buitengebied	374	35
Totaal	1068	100

Tabel 11 Hoe lang woont u al in de gemeente Alphen-Chaam?

	Aantal	%
Korter dan 2 jaar	56	5
2 tot 6 jaar	143	13
6 tot 15 jaar	132	12
15 jaar of langer	327	31
Ik woon mijn hele leven al in de gemeente Alphen-Chaam	410	38
Totaal	1068	100

Tabel 12 Wat is uw geslacht?

	Aantal	%
Vrouw	386	36
Man	604	57
Anders	4	0
<i>Niet ingevuld</i>	74	7
Totaal	1068	100

Tabel 13 Wat is uw leeftijd?

	Aantal	%
18 tot en met 29 jaar	131	12
30 tot en met 39 jaar	136	13
40 tot en met 54 jaar	229	21
55 tot en met 64 jaar	227	21
65 tot en met 74 jaar	203	19
75 jaar en ouder	68	6
<i>Niet ingevuld</i>	74	7
Totaal	1068	100

Tabel 14 Wat is uw hoogst afgeronde opleiding?

	Aantal	%
Laag	117	11
Midden	337	32
Hoog	540	51
<i>Niet ingevuld</i>	74	7
Totaal	1068	100

Tabel 15 Hoe ziet de samenstelling van uw huishouden er uit?

	Aantal	%
Alleenstaand	100	9
Twee volwassenen zonder kind(eren)	428	40
Twee volwassenen met kind(eren)	377	35
Een volwassene met kind(eren) / eenoudergezin	18	2
Anders	71	7
<i>Niet ingevuld</i>	74	7
Totaal	1068	100

Bijlage B Verbeterpunten voor het wonen en leven in de gemeente Alphen-Chaam?

Aan de inwoners van Alphen-Chaam is gevraagd wat hun drie belangrijkste verbeterpunten zijn voor het wonen en leven in Alphen-Chaam. Hierop is een veelheid aan punten naar voren gebracht, die betrekking hebben op diverse thema's. In deze bijlage vindt u een uitgebreide samenvatting van de ingebrachte verbeterpunten. Omdat veel inwoners verbeterpunten hebben genoemd voor hun eigen woonkern, zijn de antwoorden hieronder per kern nader uitgewerkt. De overkoepelende thema's komen voor de verschillende dorpen veelal overeen, maar de accenten liggen per kern anders.

Alphen

Infrastructuur (wegen en stoepen, verkeersveiligheid, straatverlichting)

Een eerste thema dat voor inwoners van Alphen erg belangrijk lijkt, is de infrastructuur in de breedste zin van het woord. Zo geeft men aan dat de wegen in slechte staat van onderhoud zijn, met name in het buitengebied. Ook geven enkelen aan dat zij graag landbouwverkeer en andere grote voertuigen uit de kom zouden weren. Daarnaast zou men graag een betere fietsverbinding tussen de verschillende dorpen in de gemeente zien. De verkeersveiligheid, met name voor fietsers, wordt ook als een groot verbeterpunt gezien. Hiermee gepaard gaat het beter handhaven van de maximale snelheid op de wegen. De inwoners zouden ook graag de trottoirs onderhouden waardoor de tegels weer vlak liggen en waar mogelijk de trottoirs verbreden. Ook zou men de busverbindingen willen verbeteren, met een hogere frequentie (vaker dan één keer per uur), tot later op de dag en zowel richting Tilburg als Breda. Daarnaast worden wensen geuit voor meer straatverlichting (o.a.weg Alphen-Tilburg, het Bels Lijntje, Schellestraat, al dan niet op bewegingssensor. Ook snellere reparaties van defecte straatverlichting zijn gewenst

Voorzieningen

Een ander belangrijk thema voor de mensen uit Alphen is inrichting van de openbare ruimte en de verschillende voorzieningen die men zou wensen. Zo zou men graag de mogelijkheden voor cultuurdeelname en sport willen uitbreiden. Hierbij wordt de gemeentelijke steun aan verenigingen als een belangrijke pijler gezien. Een uitgebreider palet aan mogelijkheden van te beoefenen sporten en creatieve bezigheden en ook gemeenschapsruimte voor activiteiten buiten verenigingsverband is gewenst. Ook een bibliotheek (of afhaalpunt) in Alphen die aangesloten is bij de landelijke bibliotheken zou gewaardeerd worden.. Daarnaast worden de maatschappelijke voorzieningen en zorgvoorzieningen rondom bijvoorbeeld een gezonde levensstijl als verbeterpunten genoemd. Tot slot wordt aandacht gevraagd aan voldoende voorzieningen voor jongeren, van plekken waar zij buiten dingen kunnen doen tot het bestaan van activiteiten voor deze doelgroep en zouden sommigen het evenemententerrein meer exploiteren.

Winkels en horeca

De inwoners van Alphen zouden graag meer winkels zien in hun dorp. Het vaakst wordt de afwezigheid van een drogist benoemd, maar ook meer supermarkten en een bouwmarkt zijn gewenst. Daarnaast zou men graag willen dat meer diverse winkels zich in Alphen zouden vestigen, die zich ook richten op een wat jongere doelgroep. Ook de horeca in Alphen blijkt een verbeterpunt – men zou graag aan een plein op een terras kunnen zitten of daar uit eten kunnen gaan. Een klein aantal mensen zou graag een uitgaansplek in Alphen of dichtbij Alphen gerealiseerd zien. Een enkeling verbindt de huidige afwezigheid van deze voorzieningen aan een matig ondernemersklimaat in Alphen.

Openbare ruimte

In Alphen bleek een terugkerend thema binnen de verbeterpunten het onderhoud van de plantsoenen en afval(voorziening) te zijn. Een aantal inwoners zou willen dat het afval vaker opgehaald wordt, inclusief het ophalen van oud papier in het buitengebied. Over afval scheiden (ja/nee) zijn de meningen verdeeld, sommigen zien meer afvalscheiding als verbeterpunt, iets minder mensen zouden dit juist af willen schaffen. Daarnaast zou men graag de milieustraat moderniseren en de hoeveelheid zwerfafval verminderen. Aanhakend op het zwerfafval willen mensen meer prullenbakken in het dorp en in het bos, voornamelijk ook hondenpoepbakken, aangezien hondenpoep nu voor veel overlast zorgt volgens de inwoners. Een aantal mensen zou graag de afvalkalender weer fysiek geprint verspreiden, in plaats van dat dit online te vinden is. Het aanplanten van meer groen zowel in de dorpskern als langs de wegen en in de bossen en dit beter bijhouden is eveneens een verbeterpunt. Hierbij hoort ook het beter schoonhouden van gemeentelijke plantsoenen. Daarnaast bestaat er een vraag naar meer groen in de dorpskern en geven veel mensen aan dat zij meer parkeergelegenheid zouden willen creëren. Het is een aantal mensen een doorn in het oog dat veel mensen (half) op de wegen en trottoirs parkeren en zij zouden dan ook het toezicht hierop willen verbeteren.

Sociale samenhang en welzijn

Onder het thema ‘sociale samenhang en welzijn’ zijn zeer diverse verbeterpunten te scharen. Zo noemt men dat de sociale cohesie of samenhang tussen wijken minder wordt, dus wil men meer animo realiseren voor buurtactiviteiten. Daarnaast is een meermaals genoemd verbeterpunt de werkgelegenheid, onder andere voor jeugd, jongeren, of door het aanbieden van een traject binnen de gemeente aan plaatselijke werklozen. Meer aandacht zou, volgens de Alphenaren, uit mogen gaan naar kinderen, jeugd, nieuwkomers, zwakkeren en mensen die te maken hebben met de Wet Wmo. Niet zozeer een verbeterpunt maar een punt wat men belangrijk vindt om juist niet te veranderen, is dat Alphen een kleinschalig en groen dorp blijft voor de bewoners, met een onafhankelijkheid van Tilburg op Breda.

Wonen en woningen

Voortbouwend op het idee dat Alphen een dorp moet blijven voor de inwoners, kwam er ook een aantal verbeterpunten binnen waar het wonen en woningen betreft. Zo wordt gepleit voor meer huizen voor starters, als middel tegen de vergrijzing. Daarnaast zouden huurwoningen en koopwoningen meer in balans moeten zijn.

Vooral meer middeldure huurwoningen (tussen sociale huur en € 1000,- per maand) zouden meer keuzemogelijkheden bieden. Liefst zien Alphenaren minder nieuwbouw, maar meer renovatie en verbouwing van bestaande gebouwen, mede om het kleinschalige aanzicht te bewaren. Er wordt gevraagd om meer levensloopbestendige woningen en andere woonvormen voor ouderen, zodat er doorstroming plaats kan vinden. De rode draad door deze verbeterpunten heen is dat Alphenaren graag zien dat de inwoners hun hele leven in Alphen kunnen wonen, waar nu jongeren en ouderen regelmatig buiten Alphen moeten zoeken naar een betaalbare huur- of koopwoning.

Landbouw, natuur, duurzaamheid en milieu, recreatie en toerisme, houtkachels

Veel verbeterpunten hebben te maken met zaken als landbouw, natuur, duurzaamheid, milieu, recreatie, toerisme, en verschillende combinaties hiervan. De verbeterpunten op dit onderwerp zijn tevens zeer uiteenlopend. Zo geven veel inwoners aan dat zij duurzaamheid en biodiversiteit hoger op de agenda zouden willen hebben. Ook zou men de luchtkwaliteit meer willen meten en verbeteren en zouden sommigen graag alle houtkachels inventariseren en verbeteren of verbieden. Daarnaast zou men graag willen dat de intensieve landbouw en (voornamelijk) veehouderij wordt verminderd, of dat ten minste de boeren worden gestimuleerd om meer oog te hebben voor milieuzaken, zoals bijvoorbeeld het verminderen van het gebruik van bestrijdingsmiddel RoundUp of het aanleggen van akkerranden. Ook zijn er mensen die graag de landbouw meer zouden stimuleren, mede om het boerenleven intact te houden. Duurzame energie opwekken staat ook benoemd bij de verbeterpunten, maar er zijn ongeveer even veel mensen die voor windmolens zijn als mensen die tegen windmolens zijn. Ditzelfde geldt voor het aanleggen van zonneparken. Wat betreft toerisme en recreatie wil men graag dat dit niet te massaal wordt aangepakt om voldoende ruimte te laten voor rust en natuur. Zodoende zou men liever geen uitbreiding van de campings willen en wil men recreatieplas 't Zand openbaar houden. Het meer aan elkaar verbinden van recreatieve paden en laten zien voor welke groep gebruikers (fietsers, ruiters, wandelaars) de paden bedoeld zijn is ook een verbeterpunt.

Gemeente en gemeentelijke dienstverlening

Tot slot hebben veel verbeterpunten van inwoners uit Alphen betrekking op de gemeente en de gemeentelijke dienstverlening. Over het algemeen zou men willen dat bewoners transparanter en beter op de hoogte gesteld worden van (bouw)plannen en bestedingen en dat in het algemeen de communicatie met burgers verbeterd wordt. Hierbij noemt men sneller reageren, kortere lijnen met het college van B&W, vriendelijkere dienstverlening en ook informatievoorziening voor hen die niet op social media actief zijn. Met betrekking tot de communicatie zeggen meerdere Alphenaren dat ze Ons Weekblad gratis zouden willen maken, omdat daar de vergunningsaanvragen en bekendmakingen in worden gepubliceerd. Ook meer ruimte voor inspraak van bewoners en het sterker ondersteunen van burgerinitiatieven (duurzame plannen, plannen voor het buitengebied die geen landbouw zijn, meer algemeen belang i.p.v. commercieel belang) werd meermaals genoemd.

De inwoners van Alphen hebben behoefte aan een langetermijnvisie van de gemeente over toekomstige infrastructuur, ruimtelijke ordening, duurzaamheid en leefbaarheid.

Praktische verbeterpunten zijn er ook: de openingstijden van het gemeentehuis verruimen tot latere tijdstippen, het telefoonbereik in het buitengebied nader onderzoeken, niet te veel externe bureaus inschakelen maar meer varen op de expertise die al in de gemeente aanwezig is en minder hoge gemeentelijke belastingen ten opzichte van andere gemeenten. Tot slot zou men graag meer saamhorigheid tussen de kernen binnen de gemeente zien.

Bavel AC

Vanuit Bavel werden slechts 5 verbeterpunten gegeven, gezien er ook niet veel mensen uit Bavel meededen aan het onderzoek. Enige voorzichtigheid is dan ook geboden bij de interpretatie van deze verbeterpunten, al vallen ze uiteen in twee thema's:

Gemeente en gemeentelijke dienstverlening

Een verbeterpunt is de mate van gevoelde betrokkenheid vanuit de gemeente bij Bavel. Een enkeling vindt het aansluiten bij omliggende gemeenten (Gilze-Rijen, Baarle-Nassau) een verbeterpunt.

Wonen en leefbaarheid

In het verlengde van het verbeteren van de betrokkenheid, zouden inwoners graag meer aandacht zien voor de leefbaarheid in het buitengebied, waaronder het uitbreiden van het strooi beleid in de winter. Daarnaast zou men graag de woonmogelijkheden voor de jongeren in Bavel verbeteren.

Chaam

Infrastructuur (wegen en stoepen, verkeersveiligheid, straatverlichting)

Dat de infrastructuur in Chaam voor veel inwoners van Chaam als een verbeterpunt gezien wordt, zal niet als een verrassing komen. Dat de Dorpsstraat het meest genoemd werd evenmin. Men vindt de weg te druk, het verkeer rijdt er te snel en men wil met name het (doorgaande) (vracht)verkeer weren uit de kom. Over de manier waarop dit probleem opgelost zou moeten worden (bijvoorbeeld het aanleggen van een rondweg) bestaan zeer uiteenlopende meningen. Anderen vinden de drukte op de Dorpsstraat minder een probleem en stellen dat het verminderen van het verkeer aldaar de dorpskern zou doen 'uitsterven'. Ook (het handhaven van de) verkeerssnelheid op andere wegen lijkt een verbeterpunt, evenals het verbreden van de stoepen rondom de hoofdstraat. Het bestaande trottoir zou eveneens recht gelegd moeten worden, om de toegankelijkheid voor onder andere rollators, rolstoelen en kinderwagens te verbeteren. Daarnaast wordt het verbeteren van de verkeersveiligheid binnen en buiten de kom voor fietsers en wandelaars als belangrijk gezien, onder andere door het verbeteren van de bestaande fietspaden en het aanleggen van fietspaden richting omliggende dorpen.

Ook zou men de hoeveelheid verlichting op de buitenwegen vergroten en zou men de verbindingen van het openbaar vervoer verbeteren, met een groter dekkinggebied. Een enkeling spreekt een wens uit voor meer oplaadpalen voor elektrische en hybride auto's.

Voorzieningen

Eveneens een sterk naar voren komend thema in Chaam is de leefbaarheid en het voorzieningsniveau. Men zou graag meer gezelligheid willen, bijvoorbeeld op een terras of bij een restaurant. Langs de hoofdwegen zou dit fijn zijn, maar die wordt nu te druk bevonden. Verschillende pleinen een kernfunctie geven wordt ook geopperd. Daarnaast wordt meermaals het schoolgebouw als verbeterpunt genoemd, men vindt het verouderd en zou graag nieuwbouw zien. Er worden ook ideeën aangedragen om een multifunctionele ruimte te realiseren waarin de school, het kunstencentrum, een buurthuis, kinderopvang en andere voorzieningen gehuisvest zouden kunnen worden. Over waar deze multifunctionele ruimte gehuisvest moet zijn worden geen duidelijke uitspraken gedaan, al opperen enkele respondenten dat dit als gemeenschapsbestemming in de Rooms Katholieke kerk zou kunnen. Men zou ook graag meer culturele activiteiten kunnen beoefenen. Ook meer restaurants, speciaalzaken en andere ruimere basisvoorzieningen zijn gewenst. Inwoners van Chaam willen daarnaast graag een zwembad, een sportschool met ruime openingstijden in het weekend, het bij elkaar brengen van de (indoor) sportmogelijkheden en een grotere diversiteit aan aangeboden sporten en sportverenigingen. Daarop voortbouwend is meer ondersteuning van de gemeente aan het verenigingsleven een verbeterpunt.

Een aantal anderen zouden graag meer hondenuitlaatvelden gerealiseerd zien worden. Ook wil iemand meer aandacht voor feestdagen zoals Koningsdag en Bevrijdingsdag. Meerdere inwoners zijn tegen bedrijfsactiviteiten met een 'verkeersaanzuigende' werking, waarmee voornamelijk grotere non-food winkelketens bedoeld worden. Juist kleinschalige, kleine handelaren worden gemist. Breed gedragen is de behoefte aan een dorpshart of –plein, het terrein rondom de Brouwerij wordt meermaals geopperd. Men zou graag meer activiteiten en faciliteiten voor jongeren zien. Een enkeling mist een samenhangende toekomstvisie voor de leefbaarheid van Chaam, inclusief aankleding, inrichting en uitstraling.

Openbare ruimte

In Chaam bleek ook onderhoud een thema te zijn waarop verbeterpunten voorkomen. Met name het buitengebied zou beter onderhouden moeten worden volgens de inwoners, waaronder het maaien van bermen, het schoonmaken van bushaltes, onderhoud aan bomen, sloten en wegen. Daarnaast worden, zoals eerder vermeld, de trottoirs als aandachtspunt genoemd. Er zijn ook relatief veel verbeterpunten omtrent wateroverlast genoemd: blijkbaar zijn verschillende stukken grond in het dorp regelmatig nat of ondergelopen. Daarnaast zouden enkelen graag de verkrotting en verloedering van het buitengebied aanpakken. Ook zou men graag veel meer aangeplant groen zien in de kern. Er gaan stemmen op dat dit groen in de plaats moet komen van parkeerplaatsen, maar anderen willen juist graag meer parkeerplaatsen.

Toezicht en veiligheid

Onder de inwoners van Chaam lijkt ook het thema ‘toezicht en veiligheid’ te spelen. Een groot aantal verschillende omstandigheden waarop meer toezicht gewenst is komt naar voren: (illegale of permanente bewoning) campings, afgesloten wegen, gedrag in natuurgebieden, het aanlijnen van honden, het handhaven van de maximale snelheid, woningbouw, buurtoverlast, de bewoning van huurwoningen, asociaal weggedrag van auto’s en motoren, geluidsoverlast door landbouwverkeer, het gebruik van stallen en schuren in het buitengebied en het naleven van de regels in het bestemmingsplan. Daarnaast zou betere bereikbaarheid van politie, ambulance en wijkagent gewenst zijn, waarbij het belangrijk is dat zij snel ter plaatse kunnen zijn.

Afval (overlast)

Een aantal inwoners van Chaam gaf verbeterpunten die onder het thema ‘afval’ vallen. Zo zou men graag dichtbij het dorp afval (groen, grof) wegbrengen. Daarnaast wordt het gewenst dat mensen in het buitengebied een oud papiercontainer aan huis zouden kunnen aanvragen, mede omdat dat recycling zou stimuleren. Een andere optie was een papiercontainer op een centrale plek, die vaker beschikbaar is dan in de huidige situatie het geval is. Een ander probleem werd gezien rondom overlast van hondenpoep, waarbij het verbeterpunt zou zijn om meer afvalbakken voor hondenpoep te plaatsen. In het algemeen ergert men zich ook aan het zwerfafval, waarvoor eveneens geopperd wordt om meer prullenbakken te plaatsen.

Sociale samenhang en welzijn

Rondom het thema ‘sociaal’ zag men vooral verbeterpunten wat betreft de saamhorigheid, zowel tussen de verschillende inwoners van Chaam (bijvoorbeeld jonge en oudere mensen), als ook tussen de verschillende kernen in de gemeente. Sommigen zien een rivaliteit tussen Alphen en Chaam, waarbij de mensen uit het ene dorp bijna nooit in het andere dorp zouden komen. Meerdere mensen geven aan dat zij de toegankelijkheid (aandacht en voorzieningen) voor mensen met een fysieke of mentale beperking in het dorp zouden willen verbeteren. Er worden zorgen uitgesproken over de huisvesting van immigranten, arbeidsmigranten en asielzoekers. Een hoofdlijn is dat men graag de rust en ruimte van het dorpse wil bewaren en niet te veel het dorp wil zien uitbreiden, zie ook de paragraaf ‘Wonen en woningen’ hieronder.

Wonen en woningen

Wat betreft wonen zou een aantal inwoners van Chaam graag meer betaalbare woningen zien, waarbij de nadruk ligt op koop- en huurwoningen voor jongeren (starters) en senioren, zodat men in de gemeente kan blijven wonen. Sommigen zouden graag zien dat jongeren uit Chaam voorrang zouden krijgen op huizen in Chaam, of dat er alleen gebouwd zou worden voor de behoefte van de eigen bewoners. Aan de andere kant baart de schaal van de nieuwbouw op het moment zorgen. Een aantal inwoners geeft aan dat de verkoop van kavels in het buitengebied de identiteit en beleving aantast, waardoor zij graag minder burgers in het buitengebied zouden zien wonen. Centraal staat dat het dorpse karakter behouden zou moeten worden, waarbij de mening over nieuwbouw verdeeld is, maar waarbij hoogbouw en appartementencomplexen niet gewaardeerd worden. CPO-projecten (voor bouwen in eigen beheer) vindt een aantal mensen interessant.

Landbouw, natuur, duurzaamheid en milieu, recreatie en toerisme

Rondom het thema ecologisch kapitaal komen vooral verbeterpunten voorbij die benadrukken dat de natuurlijke omgeving behouden moet worden. De huidige natuurlijke omgeving wordt gezien als uniek en men is er trots op. Deze redenering wordt vaak gegeven in combinatie met de mogelijkheid tot het aanleggen van een rondweg, wat ten koste zou gaan van deze natuur. Over dezelfde weg zeggen enkelen dat zij graag een fijnstofmeter op zouden willen hangen, zodat de luchtkwaliteit daar openbaar wordt. Op het gebied van natuur zou men graag meer groen terugbrengen, zowel binnen als buiten de kom. Binnen de kom zou dit gebeuren in ruimte die vrijkomt bij het verminderen van drukte op de Dorpstraat en het verminderen van parkeerplaatsen, al is in paragraaf 2 te zien dat niet iedereen hier hetzelfde over denkt. De mate van beplanting wordt als een middel gezien tegen de hete zomers van afgelopen jaren. Een enkeling signaleert een zakkend waterpeil waardoor oude bomen dood zijn gegaan en vraagt om meer regels voor het oppompen van grondwater.

In het algemeen wordt er meer aandacht gevraagd voor natuurinrichting (met wandel en fietspaden) en wil men dat er meer initiatief wordt getoond op het gebied van duurzaamheid, bijvoorbeeld rondom regenwateropvang, elektrische auto's en ov-fietsen. Mensen spreken zich uit tegen windmolenparken (wegens uitzichtvervuiling) en zonneparken (wegens het opofferen van natuur hiervoor), maar enkelen van hen willen wel dat zonnepanelen op daken gestimuleerd worden. Een enkeling is tegen zonnepanelen op schuine daken. Een enkeling zou graag meer mogelijkheden zien voor het gebruik van voormalige agrarische objecten.

Over toerisme zijn de meningen verdeeld: een aantal mensen zou meer toerisme willen omdat dit een belangrijke inkomstenbron voor Chaam zou zijn. Iets meer mensen wil minder toerisme of meer 'kwaliteitstoerisme' volgens de uitgangspunten van Cittaslow. Een aantal respondenten zou willen dat de agrariërs meer ruimte geboden wordt. Weer anderen vragen om uitstekende condities voor duurzame boeren en tuinders te scheppen en om meer richting circulaire landbouw te bewegen. Stankoverlast is ook een factor die men graag verbeterd ziet. Tot slot ziet men graag een duidelijkere visie vanuit de gemeente om de biodiversiteit te beschermen.

Gemeente en gemeentelijke dienstverlening

Tot slot zijn er ook vanuit de inwoners van Chaam verbeterpunten die te maken hebben met de gemeente en de gemeentelijke dienstverlening. Allereerst geven mensen aan dat ze liever geen grote plannen voor het dorp zijn, om het authentieke (boeren)karakter te behouden. Anderzijds geeft een aantal mensen aan dat de gemeente zich meer meedenkend zou mogen opstellen om initiatieven en nieuwe ideeën naar een hoger plan te tillen. Daarnaast wordt de aandacht gevestigd op de informatievoorziening naar burgers toe, die zou duidelijker en transparanter moeten zijn. Snellere besluitvorming en een duidelijkere visie zijn eveneens verbeterpunten, volgens de respondenten. In het kader van transparantie en besluitvorming wordt vaak de school genoemd. Enkelen hebben het gevoel dat de aandacht zich vooral op Alphen richt.

Ook is er kritiek op de doelmatigheid van de ABG-organisatie. Meerdere inwoners zouden graag een gemeenteloket of een inloopspreekuur zien in Chaam. Daarnaast zouden enkele bewoners graag in het hele dorp (incl. buitengebied) kosteloos aansluitingen op het glasvezelnetwerk gerealiseerd zien en vinden sommigen de gemeentelijke belastingen te hoog.

Galder

Infrastructuur (wegen en stoepen, verkeersveiligheid, straatverlichting)

Vanuit de inwoners van Galder kwam er een aantal verbeterpunten binnen rondom het thema 'infrastructuur'. Zo zou de kwaliteit van het wegdek verbeterd kunnen worden, mede omdat het wegdek niet altijd geschikt is voor het zware verkeer dat eroverheen rijdt. Men vindt het verkeerstechnisch druk en zou graag zien dat de verkeerssnelheid zowel binnen de kom als in het buitengebied meer gehandhaafd werd – het tegengaan van hardrijders lijkt een sterk gedeeld verbeterpunt. Op sommige plekken zijn, om te hard rijden tegen te gaan, wegversmallingen aangelegd. Deze hinderen volgens de respondenten de lijnbus en landbouwverkeer en leveren soms gevaarlijke situaties op, omdat ze te dicht op de rand staan waardoor fietsers er omheen fietsen.

Daarnaast zou men graag meer fietspaden en voetpaden realiseren, die van hogere kwaliteit zijn. Een enkeling oppert het vanaf de weg beter zichtbaar maken huisnummers ter voorkoming van gevaarlijke verkeerssituaties met bezorgers op wegen waar een hogere maximumsnelheid geldt.

Een breed gedragen punt is dat openbaar vervoer beschikbaar moet blijven, onder andere vanwege de weinige voorzieningen die in Galder en omliggende kernen beschikbaar zijn. Daarnaast is de geluidsoverlast van de snelwegen (A16, A58) een verbeterpunt, men zou graag meer en/of hogere geluidswallen en -schermen willen. Daarnaast zou men graag de hoeveelheid sluisverkeer dat door Galder rijdt bij wegafsluitingen op deze snelwegen willen verminderen. Tot slot zijn door auto's die op de stoep parkeren sommige wegen en trottoirs slecht begaanbaar voor ouderen. Dit wordt door sommigen gezien als een teken dat er te weinig parkeerplaatsen zijn in Galder. Een gebrek aan parkeerplaatsen wordt ook gezien rondom de recreatiegebieden.

Voorzieningen

In Galder zijn weinig voorzieningen. Het meest voorkomende verbeterpunt was dan ook het openen van een (buurt-)supermarkt in Galder. Andere faciliteiten zoals een dorpskern met kleinschalige horeca of andere locaties om bij elkaar te komen zouden zeer gewaardeerd worden. Met name de pleinen in het dorp zouden vervolgens ook meer beplant mogen worden, enerzijds voor de biodiversiteit, anderzijds voor de sfeer. Het bieden van ruimere sportfaciliteiten voor een bredere doelgroep, waarbij diverse sporten zoals fitness en groepslessen zouden kunnen worden beoefend, is eveneens een verbeterpunt. Een enkeling noemt dit een mogelijkheid voor integratie van mensen die al lang in Galder wonen en mensen die er nog niet zo lang wonen.

Het ondersteunen van het verenigingsleven wordt ook in dit verband genoemd. Wat meer voorzieningen op het gebied van gezondheidszorg, door het creëren van een gedeelde praktijkruimte voor huisarts, fysiotherapeut en tandarts e.d. zijn eveneens suggesties om de leefbaarheid te vergroten. Ook een pinautomaat en een postagentschap worden genoemd. Veel van deze voorzieningen zouden ouderen helpen met zelfstandig blijven, al wordt er ook aandacht gevraagd voor het voorzieningsniveau onder jongeren. Tot slot wenst een enkeling meer feestverlichting in het dorp in de wintermaanden.

Afval (overlast)

Een aantal mensen noemt afval en afvaloverlast als een onderwerp waarop nog een en ander verbeterd kan worden. Zo ziet men veel zwerfval in de bebouwde kom en in het buitengebied en blijft dit lang liggen. Daarnaast zouden mensen meer afvalbakken wensen om de overlast van hondenpoep tegen te gaan. Sommigen vinden de milieustraat te ver weg en vinden dat het huisvuil niet vaak genoeg wordt opgehaald – één keer per maand vindt een enkeling niet hygiënisch. Een enkeling geeft aan dat de straten beter schoongeveegd zouden kunnen worden.

Sociale samenhang en welzijn

Een verbeterpunt op sociaal gebied is meer aandacht voor wonen en zorg van ouderen, zodat zij zo lang mogelijk in hun dorp kunnen blijven wonen, als zij dat willen. Daarnaast geeft een respondent aan dat de gemeente vaker met de jongeren in gesprek zou moeten gaan – dit zou volgens deze respondent gewaardeerd worden, ook al loopt de jeugd in Galder volgens eigen zeggen niet snel warm voor de politiek.

Wonen en woningen

Rondom wonen en woningen zijn de inwoners van Galder die hier een verbeterpunt zagen het eens: er zouden meer huizen moeten komen voor jong en oud, zodat zij in het dorp kunnen blijven wonen – men geeft aan dat dat nu vaak onbetaalbaar is. Daarnaast wordt er een gebrek aan seniorenwoningen gezien. Sommigen geven aan dat zij zouden willen dat er bij bouw voorrang gegeven wordt aan de jeugd van Galder. Ook wordt er gevraagd om meer starters(huur)woningen, ook voor starters die alleen zijn. De gemeente zou meer initiatief kunnen tonen ten opzichte van projectontwikkelaars, aldus enkele respondenten. Daarnaast zou een betere begeleiding voor buurtbewoners bij woningbouwontwikkelingen gewenst zijn. Naast deze berichten over een tekort aan betaalbare woningen, is er ook een geluid om niet te veel groei te realiseren, maar wel voldoende gecontroleerde groei om Galder te doen voortbestaan. In dit kader kan ook herbestemming en aanpassing van woningen en boerderijen een rol spelen, volgens een enkeling. Dit mede om leegstand in het buitengebied tegen te gaan (tegen criminaliteit). Wederom gaven enkelen aan geïnteresseerd te zijn in CPO – projecten (bouwen in eigen beheer).

Landbouw, natuur, duurzaamheid en milieu, recreatie en toerisme

Er is veel natuur in de omgeving: bos en water, wandelpaden, fietspaden. De rust wordt zeer gewaardeerd en wordt vaak benadrukt. Hierbij wordt benoemd dat dit gewaarborgd zou moeten worden in het beleid. Met meer diversiteit en aandacht voor het cultuurlandschap en beter (kleinschalig) ontsloten is een verbeterpunt dat vaker terugkomt.

De agrariërs moeten volgens sommigen gewezen worden op de meerwaarde hiervan. Men zou graag zien dat er meer bomen en struiken geplant worden, binnen en buiten de bebouwde kom en dat het groenbeheer zich richt op biodiversiteit, onder andere door geschoffeld plantmateriaal tussen de planten te laten liggen. Een enkele respondent geeft aan zich zorgen te maken om de luchtkwaliteit, met name over de concentraties (ultra)fijnstof. Daarnaast gaan er geluiden op tegen uitbereiding en voor vermindering van dierenstallen, richting een stop van intensieve landbouw en veeteelt. Anderen vragen om meer aandacht voor landbouw en betere omgang met boeren. Enkelen zouden de verschillende natuurgebieden in de regio in samenhang met elkaar verder ontwikkelen op het gebied van natuurontwikkeling en recreatie.

Gemeente en gemeentelijke dienstverlening

Rondom de gemeente Alphen-Chaam en de gemeentelijke dienstverlening hebben de inwoners van Galder enkele verbeterpunten aangedragen. Allereerst voelen zij zich soms niet gezien in de gemeente, vergeleken met Alphen en Chaam. Voor enkele respondenten voelt het alsof zij los van de gemeente staan. Hierbij gaat het om het openbaar vervoer, woongelegenheden en het onderhouden van de infrastructuur. Verder wil men dat het gemeentehuis zich op een centralere plek en dichterbij zou bevinden, of dat er regelmatig een loketfunctie in het gemeenschapshuis wordt gehouden. Ook zou de vormgeving van nieuwbouw volgens sommigen meer aan moeten sluiten op de 'look' van bestaande bouw in de omliggende buurt. In lijn hiermee zou de gemeente een heldere visie moeten ontwikkelen op het landschap en natuur in relatie tot duurzaamheidsvraagstukken. Een respondent benadrukt dat de gemeente beter moet vasthouden aan de uitgangspunten van de woonvisie, structuurvisie en welstand. Een aantal inwoners uit Galder geeft aan dat de communicatie vanuit de gemeente verbeterd kan worden, onder andere wanneer het gaat over bouwplannen in de omgeving. De bereikbaarheid van de gemeente wordt ook als verbeterpunt genoemd, evenals dat de gemeente ver van de bevolking in kleine kernen vandaan zou staan. Ook zien enkelen een gebrek aan een gemeenschappelijke identiteit voor de gemeente. Ondernemerschap stimuleren zou eveneens een verbeterpunt zijn, volgens een enkeling. Tot slot geeft een enkeling aan dat het actief betrekken van inwoners bij projecten en op de hoogte gehouden worden van de ruimtelijke projecten in de regio gewaardeerd zou worden.

Strijbeek

Infrastructuur (wegen en stoepen, verkeersveiligheid, straatverlichting)

In Strijbeek vinden de inwoners het belangrijk dat er voldoende aandacht besteed wordt aan de kernwaarden kleinschalig, rust en natuur en beheersing van verkeersstromen. Rondom de verkeersstromen heeft men wel een aantal verbeterpunten. Zo zou men de geluidshinder willen verminderen, waarbij specifiek een gebrek aan geluidsarm asfalt en de aanwezigheid van slecht wegdek op de Strijbeekseweg in stiltegebied Strijbeekse heide/bos benoemd wordt. Daarnaast zou men graag de maximumsnelheid op doorgaande wegen verlagen en handhaven, met snelheid verlagende maatregelen en weginrichting en duidelijkere bebording over de maximumsnelheid.

Ook zou men de sluiproutes van vrachtverkeer tot een minimum willen beperken. Rondom de verkeersveiligheid is er een aantal inwoners die graag gescheiden fietspaden en meer straatverlichting zou zien. Daarnaast ziet men graag meer onderhoud aan de bestaande fietspaden, wegen en bermen. Tot slot wordt de afwezigheid van openbaar vervoer als een verbeterpunt gezien.

Voorzieningen

Rondom de leefbaarheid in Strijbeek zegt een enkeling dat er voor de jeugd niets te doen is. Daarnaast zou men graag meer groen willen plaatsen in de verschillende wijken. Enkele inwoners van Strijbeek spreken zich uit over de schoolfaciliteiten Chaam, deze zijn volgens hen op het moment verouderd en dit zouden zij graag willen verbeteren.

Afval (overlast)

Met betrekking tot het thema 'afval' komen vanuit Strijbeek vooral verbeterpunten uit het buitengebied naar voren. Zo zou men graag zien dat oud papier en glas in het buitengebied opgehaald zou worden. Daarnaast wil een enkeling een klikeo verplichten voor plastic afval in het buitengebied, omdat dit nu wegwaait bij wind. Tot slot wil een andere inwoner van Strijbeek graag de hoeveelheid zwerfafval verminderen, door mensen (met name toeristen) hierop te attenderen met borden.

Sociale samenhang en welzijn

Op het thema 'sociale samenhang en welzijn' komen drie verbeterpunten naar voren. Allereerst zou men de vergrijzing willen tegengaan. Daarnaast zou het beleid rondom wonen in het buitengebied soepeler kunnen worden, bijvoorbeeld door het makkelijker te maken voor ouders om bij kinderen op het erf te blijven wonen als hier ruimte voor is: eerst is er dan opvang voor kinderen, daarna zorg voor de ouderen en daarnaast verlicht het de druk op de woningvoorraad in het dorp, aldus de respondent. Ook geeft een respondent aan dat de mensen wat verdraagzamer naar elkaar toe zouden moeten zijn en dat deze verdraagzaamheid in Strijbeek een verbeterpunt is.

Wonen en woningen

Wat betreft 'wonen en woningen' zien de inwoners van Strijbeek de behoefte om meer kleine, goedkopere huizen voor jongeren en ouderen beschikbaar te stellen, zodat deze groepen meer kans hebben om in de gemeente te kunnen blijven wonen. Met name starters worden hierbij extra benadrukt, omdat er voor hen nu een tekort lijkt, waardoor de huizen te duur worden. Een CPO-project (bouwen in eigen beheer) lijkt in dit kader interessant. Een ander stelt een woonvorm voor waarbij jongeren en ouderen samen wonen en zij voor en met elkaar zorgen. Ook wordt de aandacht gevestigd op het belang van een evenwichtige bevolkingsopbouw.

Landbouw, natuur, duurzaamheid en milieu, recreatie en toerisme

Rondom het thema van landbouw, natuur, duurzaamheid en recreatie staat voor de mensen van Strijbeek één punt buiten kijf: het buitengebied moet in ere gehouden worden.

Maar wat is het buitengebied precies? Enerzijds zien inwoners verbeterpunten voor het behoud van boerenbedrijven. Anderzijds stelt een enkeling op natuurlijk verloop gebaseerde verdwijning megastallen voor, met het stimuleren kringlooplandbouw en veeteelt of biologische bedrijven zodat het agrarisch karakter van de dorpen behouden blijft. Dit agrarisch en dorps karakter zou dan aangesloten moeten worden op de natuur in de omgeving. Rondom deze natuur is ook een aantal verbeterpunten gezien: sommigen willen meer mogelijkheden om te mountainbiken, meer hondenloslaatgebieden en paardvriendelijke afrasteringen in plaats van een enkel prikkeldraad. Een ander wil niet dat overall toeristische faciliteiten geplaatst worden.

Ondernemerschap

Vergeleken met de andere kernen kwam het thema 'ondernemerschap' in Strijbeek relatief vaak naar voren. Hierbij dient opgemerkt te worden dat niet heel veel mensen dit thema aangedragen hebben, maar dat de verbeterpunten tussen deze mensen wel sterk overeen komen. Zo zou men een soepelere houding van de gemeentelijke overheid willen met betrekking tot de invulling van bedrijfsruimtes en de vestiging van kleine bedrijven en startups in het buitengebied. Meer activiteiten toestaan in het buitengebied betekent, volgens hen, ook meer leef en werkplezier. Steeds meer mensen zouden thuis of in een rustige inspirerende omgeving willen werken, vooral voor IT, creatieve, ambachtelijke en mentaal gerichte beroepen, aldus de respondent. Door het glasvezelnetwerk kunnen ook hoogwaardig technische bedrijven zich goed redden op het platteland, volgens hen. Ondernemerschap stimuleren door faciliteiten te bieden voor jonge ondernemers of thuiswerkers vinden zij dan ook een verbeterpunt.

Gemeente en gemeentelijke dienstverlening

Tot slot kwam er met betrekking tot de gemeente en de gemeentelijke dienstverlening nog een aantal verbeterpunten binnen, al hebben deze verbeterpunten (ten opzichte van andere kernen) in Strijbeek ook relatief vaak betrekking op dorpsorganen, zoals de werkgroep van het Marktdal en de dorpsraad van Galder-Strijbeek. Wat betreft dat eerste orgaan zegt een respondent dat de werkgroep van het Marktdal veel beslissingen maakt, waarbij een kleine groep mensen veel bepalend is voor de rest van het dorp, maar dat de verdeling van mensen die nog niet lang in Strijbeek wonen en de mensen die al heel lang in Strijbeek wonen scheef is in deze groep: die laatste groep is ondervertegenwoordigd volgens de respondent. Enkelen schreven dat de dorpsraad Galder-Strijbeek niet of niet snel op verzoeken of berichten van bewoners reageert. Rondom de gemeente Alphen-Chaam zouden enkelen graag minder regelgeving willen en de inbreng en inspraak van de inwoners willen verbeteren. Daarnaast wordt aangegeven dat zaken rondom het gemeentehuis slecht geregeld zijn, waarbij het loketmoment in Galder vaak vol is, waardoor er alsnog naar Alphen gereden moet worden. Ook is de afstand tot gemeentelijke voorzieningen zoals het afvaldepot en het gemeentehuis te groot, volgens sommigen.

Ulvenhout AC

Infrastructuur (wegen en stoepen, verkeersveiligheid, straatverlichting, toezicht)

Een verbeterpunt volgens de inwoners van Ulvenhout is de maximumsnelheid. Deze zou verlaagd moeten worden, onder andere op de provinciale weg richting Chaam en op wegen waar veel fietsers zijn maar waar geen fietspad is, mede voor de scholieren die naar school fietsen. Ook op andere wegen zou men snelheid verminderende maatregelen willen nemen. Met name over de verkeersveiligheid, drukte en snelheid op de Annevillelaan worden zorgen uitgesproken door een aantal mensen, wederom mede vanwege de fietsende schoolgaande jongeren. Daarnaast zouden de wegen beter onderhouden moeten worden in het buitengebied, inclusief het verharderen van de berm. Er is dan ook overlast van landbouwverkeer omdat zij te breed zijn en te hard rijden. Daarnaast zegt een enkeling dat men nu niet veilig richting het bos kan wandelen wegens een gebrek aan voetpad langs de wegen, al is het technisch gezien buitengebied. Daarnaast zijn er enkele verbeterpunten rondom de snelweg A58. Enerzijds zou een aantal respondenten graag zien dat de gemeente meer opkomt voor het verzet van burgers met betrekking tot de uitbreiding van snelweg A58. Daarnaast wordt er geluidsoverlast ondervonden vanaf de A27 en de A58 en pleiten enkele inwoners zodoende voor een hogere geluidswal. Daarnaast zou meer straatverlichting gewenst zijn. Tot slot geeft een enkeling aan dat het uitrijverbod van de champignonkwekerij gehandhaafd zou moeten worden en wil een ander de aandacht vestigen op de preventie en bestrijding van criminele ondermijning.

Voorzieningen

Wat betreft de leefbaarheid zou men graag voor zowel jongeren als ouderen de voorzieningen uitbreiden en verbeteren. Daarnaast bestaat er een wens voor meer sportlocaties, zowel binnen als buiten. Een enkeling oppert dat het nodig is om Ulvenhout aantrekkelijker te maken voor jonge mensen, duurzame startende ondernemers en duurzame boeren om hier te komen wonen. Anderen benadrukken het belang van het behoud van de reeds aanwezige winkels en cafés.

Afval (overlast) en openbare ruimte

Rondom afval zouden de inwoners van Ulvenhout allereerst meer toezicht willen zien op het veroorzaken van zwerfval langs de weg. Daarnaast is er een aantal verbeterpunten die gaan over de milieustraat. Zo zijn de locatie en voorwaarden (afstand en prijs) volgens enkelen te verbeteren. Daarnaast stelt iemand voor om grofvuil op te halen in plaats van dat men naar Baarle-Nassau gaat (welke milieustraat ook te ver weg is). Er zijn suggesties om afvalinzameling makkelijker te organiseren, waarbij een enkeling zich afvroeg of het aantal ritten (6 ophaaldagen per maand) niet minder kan door meerdere afvalstromen te combineren. Daarnaast stelt een enkeling dat afvalscheiding bij de verwerker effectiever zou zijn vergeleken met afvalscheiding door de consument. Een ander vraagt meer aandacht voor afvalreductie onder de burgers. Een andere respondent geeft aan dat het plaatsen van bladkorven in de herfst zou helpen bij het opruimen van de openbare ruimte. Het reeds aanwezige groen in de bebouwde kom en in het buitengebied zou beter onderhouden moeten worden. Tot slot vindt een respondent meer kerstversiering in de openbare ruimte in de winter een verbeterpunt.

Wonen en woningen

Op het gebied van wonen en woningen kwam slechts een beperkt aantal verbeterpunten binnen. Zo zou men graag meer woningbouw willen zien voor jongeren (starters) en ouderen. Ook zou men minder complexe regelgeving willen op gebied van (kleine) aanpassingen en uitbreidingen aan woningen in buitengebied. Tot slot wil men geen overlast veroorzakende activiteiten nabij woningen, deze zouden verplaatst moeten worden naar een bedrijventerrein.

Landbouw, natuur, duurzaamheid en milieu, recreatie en toerisme

Een relatief groot aantal mensen uit Ulvenhout gaf aan het belangrijk te vinden dat er vastgehouden wordt aan de natuur, waarbij er meer op milieubeleid gericht wordt om dit te kunnen waarborgen. Daarbij zou dan educatie op basisscholen gegeven moeten worden over het (belang van) milieu en de biodiversiteit in de buurt. Daarnaast zou een aantal mensen meer aandacht willen voor het opwekken van groene stroom en meer verwildering van bermen voor de biodiversiteit. Een enkeling ziet een rol voor de gemeente weggelegd om actiever alle bewoners te benaderen om de tuinen te vergroenen, regenwater op te vangen, et cetera. Daarnaast zouden er geen bestrijdingsmiddelen meer gebruikt moeten worden tegen processierupsen. Weer anderen benoemen dat er ruimte gehouden moet worden voor agrarische ontwikkeling en dat het aantrekkelijker gemaakt moet worden voor duurzamere boeren om zich in Ulvenhout te vestigen. Op het gebied van toerisme en recreatie wil een enkeling bedrijven de kans geven om outdoor sporten aan te bieden en voor deze outdoor sporten opslag te bieden op locatie. Zo zouden er meer recreanten van buiten de gemeente komen. Anderen geven aan dat de recreatieparken beter beheerd moeten worden. Tot slot bestaat er een wens om paden rondom de hei en het bos meer te scheiden en duidelijker aan te geven wat waar wel en niet mag (auto/motorrijden, fietsen, mountainbike, wandelen, hardloper, ruiter...), met name ten behoeve van veiligheid voor (oudere) wandelaars en plezier voor de sneller gaande recreanten.

Gemeente en gemeentelijke dienstverlening

Rondom de gemeente geven meerdere mensen aan dat zij weinig binding hebben met de gemeente Alphen-Chaam. Mensen voelen zich niet betrokken bij de gemeente, voornamelijk in het buitengebied. Ook de 'rest'gebieden zouden meer betrokken kunnen worden bij de ontwikkelingen en ondersteund worden in de eigen ontwikkelingen. Men voelt zich geregeld fysiek en mentaal ver weg van Alphen-Chaam. Sommigen hebben het idee dat de gemeente beter rekening zou moeten houden met de wensen van niet-agrariërs. Daarnaast zou ook de politieke betrokkenheid gestimuleerd kunnen worden. De gemeente zou zich meer meedenkend op moeten stellen ten opzichte van burgerinitiatieven, meer de burgers bij ontwikkelingen betrekken en meer inspraak geven, ook vooral in het buitengebied. Een ander verbeterpunt is volgens een aantal respondenten de transparantie en eerlijkheid van de besluitvorming. Ook wat betreft de bereikbaarheid en communicatie van de gemeente worden verbeterpunten gezien, met name waar het gaat om sneller reageren en minder doorverwijzen bij vragen van burgers. Daarnaast vindt een aantal mensen het gemeentehuis te ver weg en zou men een avondopenstelling van het gemeentehuis waarderen. Een inloopspreekuur voor korte vragen wordt als oplossing geopperd.

Een enkeling zou graag de betaalbaarheid van de OZB verbeteren, een ander zou graag meer industrie zien. Daarnaast zou men willen dat er meer en grondiger gestrooid zou worden in het buitengebied in de winter. Tot slot zijn er enkele verbeterpunten die gaan over de samenwerking tussen bedrijven en de gemeentelijke overheid: deze samenwerking zou vaker aangegaan kunnen worden en vanuit de gemeente zou er meer begrip getoond kunnen worden bij het beëindigen van een bedrijf.

HET **pon | telos**

OPGERICHT IN
1947

GEVESTIGD IN
TILBURG

KENNISONDERNEMING

STICHTING ZONDER WINSTOOGMERK

AANTAL MEDEWERKERS

30

INTENSIEVE SAMENWERKINGEN

MET UNIVERSEITEN EN ANDERE
KENNISINSTELLINGEN

SPECIFIEKE THEMA'S

- > VEERKRACHT
- > RUIMTE EN ENERGIE
- > OMGEVING
- > ARBEID
- > CULTUUR
- > ERFGOED
- > MIGRATIE
- > PARTICIPATIE
- > JEUGD
- > STURING

ONZE OPDRACHTGEVERS

- > PROVINCIES
- > GEMEENTEN
- > ZORG- EN WELZIJNSINSTELLINGEN
- > FONDSEN

HET
pon | telos

Over Het PON & Telos

Maatschappelijke besluitvorming verbeteren

Wij zijn een sociale kennisonderneming in het hart van de samenleving. We beschouwen het als onze opdracht om maatschappelijke besluitvorming te verbeteren. Dat doen we door wetenschappelijke kennis met kennis van de praktijk te verbinden. We zijn van data, feiten en cijfers, maar geven die altijd een gezicht. Waarbij iedere stem telt. Voorkeuren en meningen halen we op, onderzoeken we, analyseren we en duiden we. Met prikkelende aanpakken en innovatieve methoden. Daarbij zijn we altijd gericht op duurzaamheid: de harmonieuze verbinding tussen sociale, ecologische en economische doelstellingen. Zo dragen we bij aan de kwaliteit van samenleven, nu en in de toekomst.

Met een multidisciplinair en creatief team van bijna 30 adviseurs en onderzoekers werken we vooral voor lokale en regionale overheden in Nederland (met een sterke kennispositie in Noord-Brabant), maar ook voor corporaties, banken, zorg- en welzijnsinstellingen, fondsen en maatschappelijke organisaties. We werken daarbij intensief samen met universiteiten en andere kennisinstellingen en zijn officieel partner van Tilburg University. Met onze kennis en inzichten adviseren we beleidsmakers en bestuurders. Zodat ze afgewogen keuzes kunnen maken. Zodat ze bestuurlijk kunnen vernieuwen. En zodat ze een positieve impuls kunnen geven aan de samenleving van morgen.

Stationsstraat 20c
5038 ED Tilburg
+31 (0)13 535 15 35
info@hetpon-telos.nl
hetpon-telos.nl